

Deelname van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan Horizon Europa

9de kaderprogramma van de EU
voor onderzoek en innovatie

Eerste statistisch verslag

Colofon

Studie uitgevoerd door hub.brussels

Onder coördinatie van Jérémy Beaudelot, Muriel Laurent en Ji-Hyeon Kim Vanguers – hub.brussels en NCP Brussels

Nagelezen door Macrine Cattelain en Bénédicte Wilders

Lay-out door Klär.graphics

Uitvoeringsdatum Maart 2025

Contact: jbeaudelot@hub.brussels

mllaurent@hub.brussels

jhkim@hub.brussels

Verantwoordelijke uitgever: Isabelle Grippa, Algemeen directrice – hub.brussels – Charleroisesteenweg 110 – 1060 Brussel

Graag meer info?

ncp.brussels

hub.brussels

analytics.brussels

Reproductie is toegestaan met bronvermelding

Inhoudsopgave

Lijst van de figuren	4
Inleiding	5
1. Het kaderprogramma Horizon Europa	6
2. Kerncijfers over de deelname van Brusselaars aan Horizon Europa [2021-2024]	7
3. Horizon Europa en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG)	8
De financieringsaanvragen en de verkregen financieringen in het BHG	8
Slaagpercentage	11
Deelname van de gewesten aan de Belgische voorstellen	12
De Brusselse indieners en begunstigden	13
Detoegekende financieringen	16
De belangrijkste deelnemers uit Brussel	17
4. De resultaten van het BHG volgens het soort speler	20
Indieningen en deelnames	20
Indieners en begunstigden	22
5. Het BHG en buitenlandse samenwerkingen	25
6. De prioritaire thema's van het BHG en de doelgroepen van NCP Brussels	26
Prioriteiten van het BHG en doelgroepen van NCP Brussels: indieningen en deelnames	26
Prioriteiten BHG: financieringen per thema	27
Bijlagen	28
Bijlage 1 - Methodologie en begrippenlijst	29
Methodologie	29
Begrippenlijst	31
Bijlage 2 - De pijlers en onderdelen van het kaderprogramma Horizon Europa	34
De pijlers van het kaderprogramma	34
De tools en domeinen van het kaderprogramma	35

Lijst van de figuren

Figuur 1. Indieningen, voorstellen, deelnames en projecten, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	9
Figuur 2. Verdeling van de voorstellen volgens pijler, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	10
Figuur 3. Voorstellen per pijler en thema (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	10
Figuur 4. Slaagpercentage van de voorstellen (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	11
Figuur 5. Slaagpercentage per type organisatie, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	11
Figuur 6. Slaagpercentage van de voorstellen per pijler (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	12
Figuur 7. Slaagpercentage van de voorstellen volgens thema (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	12
Figuur 8. Deelnamepercentage van de gewesten aan de Belgische voorstellen en projecten (%)	13
Figuur 9. Verdeling van de Belgische voorstellen volgens betrokken gewest(en)	13
Figuur 10. Verdeling van de voorstellen met Brusselaars volgens betrokken gewest(en)	13
Figuur 11. Verdeling van de indieningen volgens de rol van de indiener, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	14
Figuur 12. Verdeling van de indieners volgens gewest (%)	14
Figuur 13. Verdeling van de indieners volgens aantal indieningen (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest	15
Figuur 14. Verdeling van de begunstigden volgens gewest (%)	15
Figuur 15. Verdeling van de indieningen volgens soort organisatie (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	20
Figuur 16. Verdeling van de deelnames volgens soort organisatie (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	21
Figuur 17. Aandeel van de gewesten in de deelnames volgens soort actoren (%)	21
Figuur 18. Verdeling van de indieners volgens soort actoren (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	22
Figuur 19. Verdeling van de begunstigden volgens soort organisatie (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België	23
Figuur 20. Aandeel van de gewesten in de indieners volgens soort actoren (%)	23
Figuur 21. Bedrag van de verkregen financiering volgens soort acteur, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België (€)	24
Figuur 22. Deelname van de landen in de Brusselse voorstellen – in aantal en in percentage ten opzichte van de Brusselse voorstellen (minimaal aandeel van 10% in de Brusselse voorstellen)	25

Inleiding

Herstel na een crisis, de groene en digitale transitie en wereldwijde uitdagingen zoals de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG) voor 2030 staan centraal in 'Horizon Europa'. Met dat kaderprogramma wil de EU investeringen in onderzoek en innovatie (O&I) gebruiken om een positieve impact te creëren op wetenschappelijk, technologisch, economisch en maatschappelijk vlak.

Wat is het overkoepelende doel? De wetenschappelijke en technologische grondslagen van de EU versterken en haar concurrentievermogen in alle lidstaten bevorderen, ook in de industrie; haar strategische prioriteiten concreet maken; haar politieke doelstellingen en prioriteiten helpen realiseren; wereldwijde uitdagingen aanpakken door de SDG's na te streven overeenkomstig de beginselen van de Agenda 2030 en de Overeenkomst van Parijs; en de Europese onderzoeksruimte (EOR) een duwtje in de rug geven.

Dit rapport is opgesteld door het Nationaal contactpunt voor Brussel (NCP Brussels), dat Brusselse bedrijven ondersteunt die op zoek zijn naar Europese financiering, en de BU Research van hub.brussels. Het doel is om te analyseren in hoeverre de actoren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) betrokken zijn bij het programma: het aantal actoren dat heeft deelgenomen aan de projectoproepen, het aantal actoren dat financiering heeft gekregen van de EU, samen met hun profiel, het bedrag van de financiering, buitenlandse samenwerkingen enz. Dit rapport bevat ook voorbeelden van Brusselse bedrijven die onder begeleiding van NCP Brussels een aanzienlijke financiering hebben gekregen in het kader van het programma Horizon Europa.

De methodologie die werd gebruikt om die gegevens te verwerken is het resultaat van een samenwerking met NCP Wallonië (AKT), NCP FNRS - Fonds de la Recherche Scientifique, NCP Flanders, Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse overheid (EWI), NCP Federal en Belspo. De methodologie en de begrippenlijst staan achteraan in dit rapport.

Dit rapport geeft dus weer hoe Brussel presteert in het programma, dat ondertussen halverwege is. Er zullen nog andere rapporten volgen om na te gaan hoe de cumulatieve resultaten van de Brusselse actoren verder evolueren, tot aan het eindrapport.

1. Het kaderprogramma Horizon Europa

Horizon Europa is het belangrijkste financieringsprogramma van de Europese Unie (EU) voor onderzoek en innovatie in de periode van 2021 tot 2027, met een (indicatief) budget van 93,5 miljard euro. Net als bij het voorgaande programma Horizon 2020 wordt Horizon Europa uitgevoerd via open en concurrerende oproepen tot het indienen van voorstellen. Enkel de meest kwalitatieve projecten worden gefinancierd.

De structuur van het programma is gebaseerd op **drie hoofdpijlers** die overeenkomen met de drie prioriteiten van het programma: wetenschappelijke excellentie, wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen en, tot slot, een innovatief Europa. Elk van die prioriteiten is onderverdeeld in een reeks specifieke doelstellingen. Een **vierde transversale pijler** omvat bovendien twee specifieke doelstellingen: enerzijds "Excellentie verspreiden en deelname verbreden" en anderzijds "het Europees O&I-systeem hervormen en versterken".

De eerste pijler, "Wetenschappelijke excellentie", heeft tot doel onderzoeksteams de kans te geven om te exploreren, hen nieuwe kennis aanreiken via mobiliteit en opleidingen en onderzoeksinfrastructuren van wereldklasse ontwikkelen.

De tweede pijler, "Wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen", streeft naar belangrijke technologieën en oplossingen verbeteren die worden aangestuurd door het EU-beleid en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. Dat gebeurt via 6 clusters: Gezondheid; Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving; Civiele beveiliging voor de samenleving; Digitaal, industrie en ruimte; Klimaat, energie en mobiliteit; Levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu.

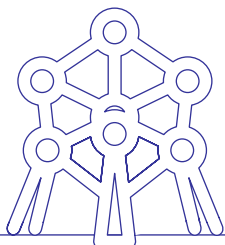
De derde pijler, "Innovatief Europa" is gericht op het een duwtje in de rug geven van marktcreërende doorbraken en innovatiebevorderende ecosystemen, door innovaties met een revolutionair en commercieel potentieel te ondersteunen, contacten te leggen met regionale en nationale innovatiespelers en de belangrijkste actoren (onderzoek, onderwijs en het bedrijfsleven) samen te brengen rond gemeenschappelijke doelstellingen.

Het onderdeel "Verbreden van de deelname en versterken van de Europese onderzoeksruimte (EOR)", als transversale ondersteuning van de drie pijlers, is om enerzijds steeds meer actoren te betrekken via samenwerking en verbroedering, de mobiliteit van de onderzoekers te vergemakkelijken, de activiteiten van de nationale contactpunten te ontwikkelen, enz. en anderzijds het Europese onderzoeks- en innovatiesysteem te hervormen en consolideren via prospectie, ondersteuning van politieke besluitvormers bij de ontwikkeling van dit onderdeel, zorgen voor open wetenschap en gelijkheid tussen mannen en vrouwen, de internationale samenwerking ondersteunen, enz.

Tot slot is Horizon Europa in vergelijking met zijn voorganger Horizon 2020 geen revolutie, maar eerder een evolutie. Er zijn een paar nieuwe zaken geïntroduceerd, waaronder de Europese Innovatieraad (de EIC, gelanceerd onder H2020, is vandaag volledig operationeel), de Missies¹ en een nieuwe benadering van de Europese partnerschappen.

¹ Zie bijlage 2 voor meer info

2. Kerncijfers over de deelname van Brusselaars aan Horizon Europa [2021-2024]

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is het vierde gewest met het **hoogste financieringsbedrag** verkregen via ondertekende projecten, na Parijs, München en Barcelona.²

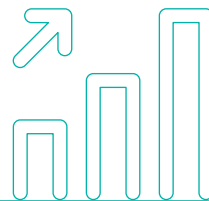
10.112 indieningen,
hetzij **43%** van de Belgische indieningen

140 miljoen euro financiering verkregen door kmo's,

hetzij **12%** van het totaal, vergeleken met **9%** voor Horizon 2020

Dat is **77%** van het bedrag toegewezen aan de **privésector** (kmo's en grote ondernemingen)

111 begunstigden zijn kmo's

Een slaagpercentage van de voorstellen van 24%,

vergeleken met **20%** voor het volledige programma Horizon 2020

681 begunstigden, hetzij **49%** van de Belgische begunstigden

1,2 miljard euro aan financiering

823 miljoen euro gefinancierd voor prioritaire thema's,

waarvan **25%** voor het thema Klimaat, Energie, Mobiliteit

² De gebruikte nomenclatuur is het niveau NUTS3. Merk op dat Nederland een groot aantal deelnames heeft zonder dat het betrokken grondgebied gekend is.

3. Horizon Europa en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG)

De financieringsaanvragen en de verkregen financieringen in het BHG

De financieringsaanvragen: indieningen en voorstellen

Sinds het programma werd gelanceerd, hebben **Belgische** indieners 23.336 financieringsaanvragen (indieningen) gedaan en deelgenomen aan 15.006 voorstellen (Figuur 1).

Met een aandeel van 43% in de Belgische aanvragen waren de indieners uit het **BHG**³ bijzonder actief. Ze hebben **10.112 aanvragen** ingediend, wat overeenkomt met **7.716 financieringsvoorstellen** (51% van de Belgische voorstellen).

Van die Brusselse indieningen werd uiteindelijk slechts 30% "afgewezen". 26% werd weerhouden op de lijst van te financieren projecten, 11% staat op de reservelijst in afwachting van een mogelijke oplossing om ze te financieren en 34% is positief beoordeeld, maar kan niet gefinancierd worden wegens een gebrek aan budget voor bepaalde oproepen.

Als we daar de indieningen van internationale organisaties (IO) van aftrekken, hebben de Brusselse kandidaten 4.701 financieringsaanvragen ingediend, d.w.z. 27% van de Belgische aanvragen uitgezonderd IO, goed voor 4.081 voorstellen voor onderzoeks- of innovatieprojecten (34% van de Belgische voorstellen, uitgezonderd IO).

Sleutelbegrippen

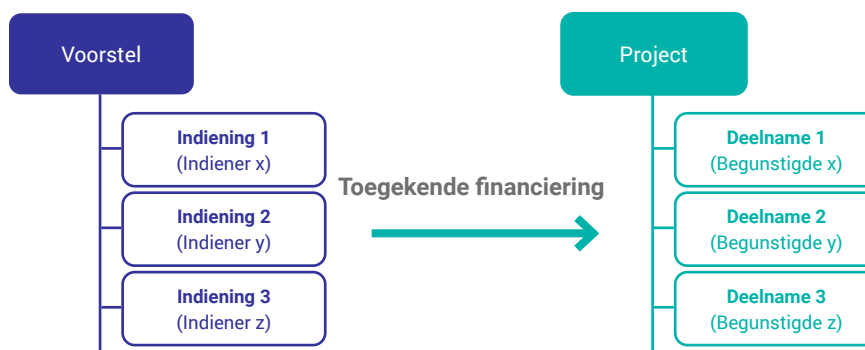

Een **voorstel** is een financieringsaanvraag met betrekking tot een onderzoeks- of innovatieproject, ingediend door één of meerdere indieners.

Iedere indiener kan één of meerdere financieringsaanvragen doen, **indieningen** genaamd, in het kader van een gemeenschappelijk voorstel voor verschillende indieners, of een individueel voorstel (eerder zeldzaam).

Als een financiering wordt toegekend aan een voorstel, wordt het een **project**. Dat project wordt uitgevoerd door één of meerdere begunstigten. De verschillende financieringsaanvragen van de indieners die worden gesubsidieerd, worden **deelnames** genoemd.

Een project kan dus betrekking hebben op verschillende gewesten als de Belgische indieners van eenzelfde voorstel in verschillende gewesten gevestigd zijn (zie Bijlage 1 - Begrippenlijst).

3 De 26 indieningen van Sirris en Centexbel waarvoor het gewest niet gedefinieerd is, zijn opgenomen in de Belgische statistieken, maar niet in de statistieken per gewest (zie methodologie, "onbepaald" gewest).

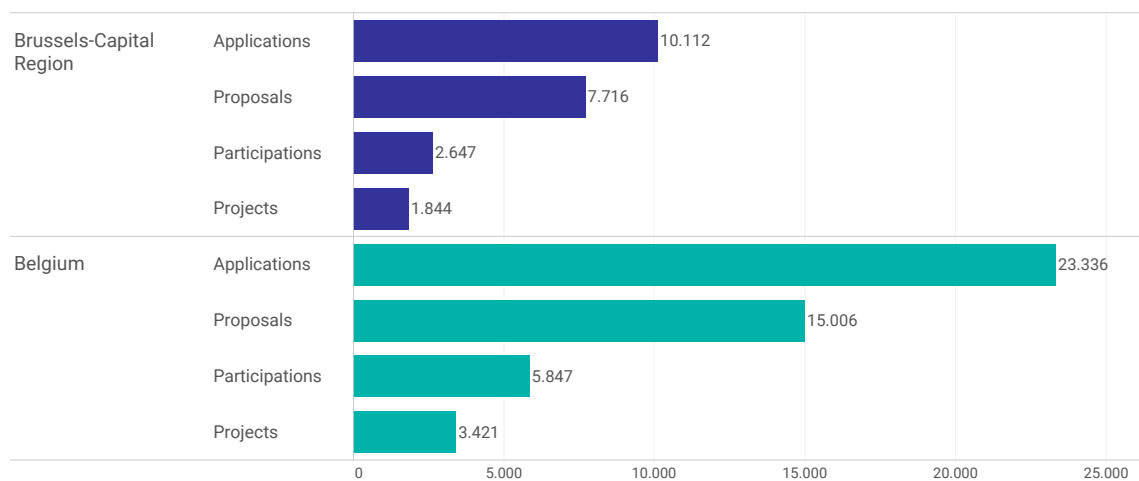
De verkregen financieringen: deelnames en projecten

Van de **3.421 projecten** met Belgische indieners tellen **1.844** projecten één of meer indieners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, d.w.z. 54% van de projecten waarbij Belgische indieners betrokken waren. Als we de indieningen van de internationale organisaties niet meetellen, gaf de Europese Commissie haar goedkeuring voor de financiering van 933 projecten met Brusselaars (35% van de Belgische projecten).

1.717 projecten met Brusselaars leidden tot een ondertekend contract, d.w.z. 93% van de Brusselse projecten die deelnamen aan het programma.

Tot slot werden **2.647 financieringsaanvragen** van Brusselse organisaties **aanvaard** (**45%** van de Belgische deelnames⁴), waarvan 1.121 geen betrekking hebben op internationale organisaties, d.w.z. 27% van de Belgische deelnames, uitgezonderd internationale organisaties.

Figuur 1. Indieningen, voorstellen, deelnames en projecten, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

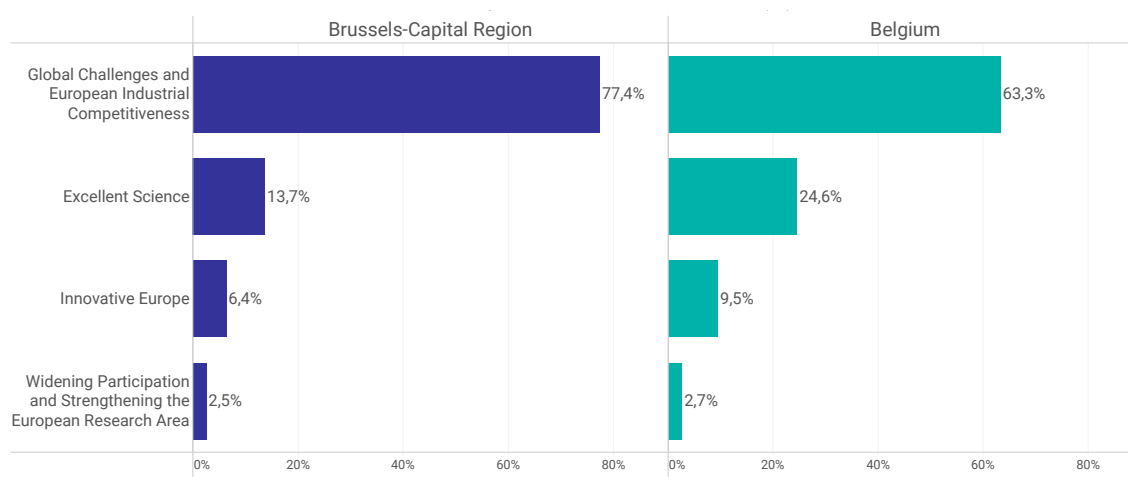
De voorstellen van Horizon Europa volgens thema

In het BHG hadden de meeste ingediende voorstellen (77%) betrekking op pijler 2 "**Wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen**". De twee andere hoofdpijlers - "Wetenschappelijke excellentie" (14%) en "Innovatief Europa" (8%) - zijn dus goed voor 22% van de Brusselse voorstellen, terwijl de resterende paar procenten betrekking hebben op het onderdeel "Verbreden van de deelname en versterken van de EOR".

De verdeling van de voorstellen volgens de belangrijkste pijlers van Horizon Europa is anders op Belgisch niveau: "Wetenschappelijke excellentie" vertegenwoordigt iets minder dan 25% van de Belgische voorstellen, terwijl "Innovatief Europa" goed is voor bijna 10%. Zo vertegenwoordigt de pijler "Wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen" nu "slechts" 63% van de Belgische voorstellen, ook al blijft hij met voorsprong bovenaan de lijst van voorstellen staan.

⁴ We spreken in het volledige verslag over een 'Belgisch voorstel' wanneer het gaat om een voorstel met minstens één Belgische indiener.

Figuur 2. Verdeling van de voorstellen volgens pijler, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

Binnen pijler 2 is het thema met het grootste aantal Brusselse voorstellen "Klimaat, energie en mobiliteit" (19%), gevolgd door "Digitaal, industrie en ruimte" (15%), "Gezondheid" (13%), "Levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu" (12%) en "Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving" (9%).

Voor heel België kwam het thema "Fundamenteel onderzoek" als beste uit de bus met 23% van de voorstellen. Hoewel de percentages veranderen, staan nog steeds dezelfde thema's bovenaan de ranglijst. "Klimaat, energie en mobiliteit" met 14%, evenals "Digitaal, industrie en ruimte", gevolgd door "Gezondheid" (12%) en "Levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu" (11%). In vergelijking met het BHG zijn de Belgische voorstellen onder de pijler "Innovatief Europa" (10%) daarentegen talrijker dan die onder het thema "Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving" van pijler 2 (6%).

Figuur 3. Voorstellen per pijler en thema (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

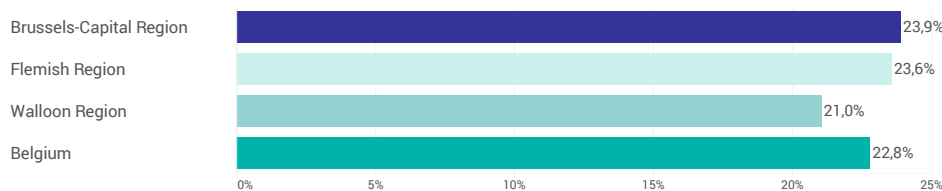
Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

Slaagpercentage

Algemeen slaagpercentage

Het slaagpercentage van de voorstellen⁵ van aanvragers uit het BHG⁶ bedraagt **24%**, wat vergelijkbaar is met dat van het Vlaams Gewest en iets hoger ligt dan dat van het Waals Gewest (21%) en de EU-landen (20%).⁷ Het slaagpercentage voor Brusselse voorstellen ligt iets lager als we de internationale organisaties niet meetellen (23%).

Figuur 4. Slaagpercentage van de voorstellen (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

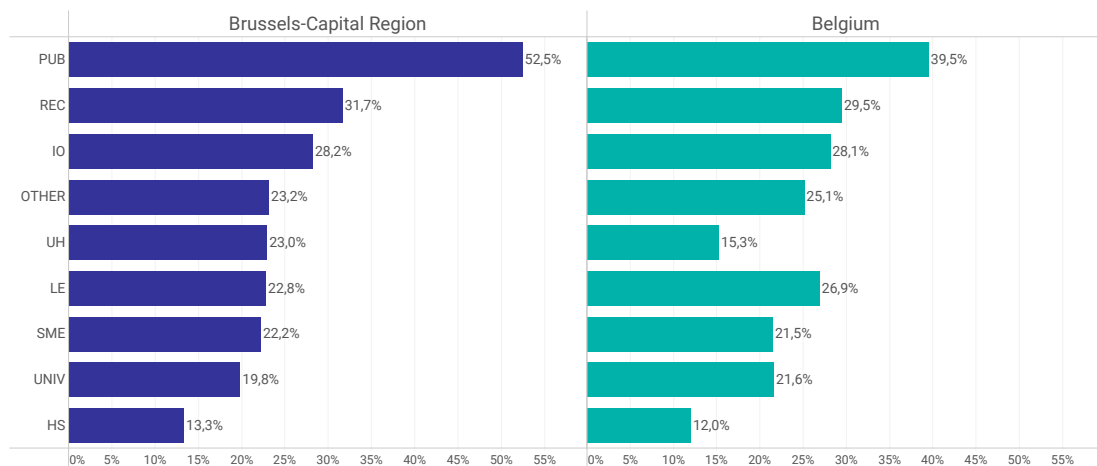

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

Slaagpercentage per type actoren

Opmerkelijk is het zeer hoge slaagpercentage van overheidsinstellingen in Brussel en, in mindere mate, in heel België: 53% van de Brusselse en 40% van de Belgische indienen werden goedgekeurd. De Brusselse onderzoekscentra hadden ook een hoog slaagpercentage (32% tegenover 30% voor heel België), net als internationale organisaties, zij het in mindere mate (28% zoals voor heel België). Het slaagpercentage voor vzw's, universitaire ziekenhuizen, kmo's, grote bedrijven en universiteiten ligt binnen een vrij smalle marge, tussen 20% en 23%. De kloof tussen de verschillende categorieën actoren is groter op het niveau van België, waar de slaagpercentages variëren van 15% tot 25%.

Figuur 5. Slaagpercentage per type organisatie, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

⁵ Dat percentage komt overeen met het conventionele slaagpercentage wat betreft in aanmerking komende voorstellen van de Europese Commissie.

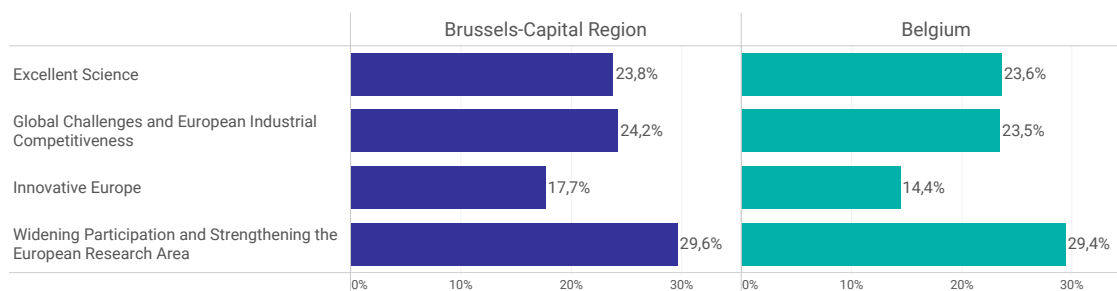
⁶ De 'Brusselse' voorstellen tellen ten minste één Brusselse indiener.

⁷ Voorstellen met ten minste één Vlaamse indiener voor het Vlaams Gewest of één Waalse indiener voor het Waals Gewest.

Slaagpercentage per pijler en per thema

De slaagpercentages van de voorstellen variëren sterk naargelang de pijler en het thema. Van de belangrijkste **pijlers** ("Wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen", "Wetenschappelijke excellentie" en "Innovatief Europa") is de pijler met het laagste gemiddelde slaagpercentage "Innovatief Europa": 18% van de voorstellen onder die pijler waarbij Brusselaars betrokken waren en 14% waarbij Belgen betrokken waren, werden door de Commissie weerhouden, tegenover een algemeen slaagpercentage van 24% voor alle Brusselse voorstellen en 23% voor Belgische voorstellen.

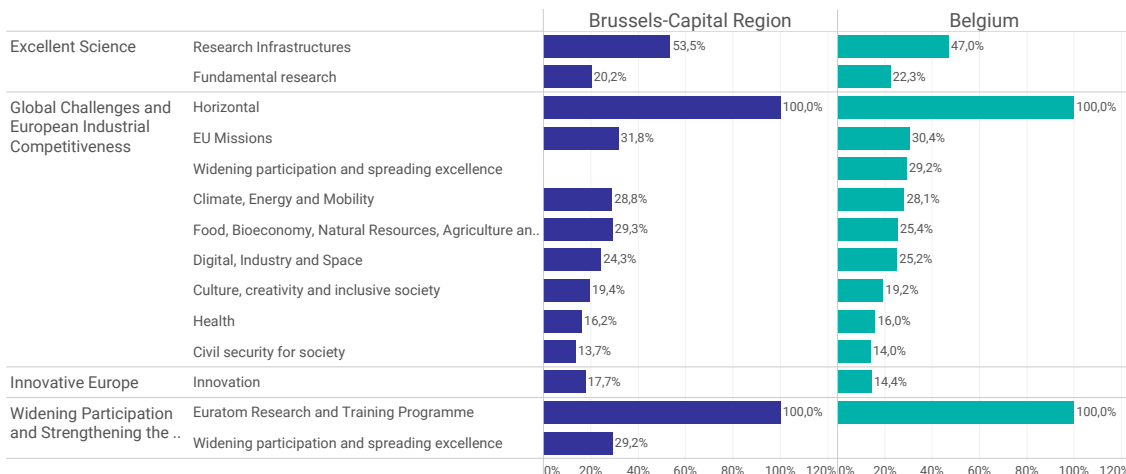
Figuur 6. Slaagpercentage van de voorstellen per pijler (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

Bovendien ligt het slaagpercentage van Brussel hoger dan dat van België, met uitzondering van de thema's "Fundamenteel onderzoek", "Digitaal, industrie en ruimte" en "Civiele beveiliging". Het thema "Onderzoeksinfrastructuur" (53%) scoort overigens beter dan de thema's "EU-missies" (32%), "Levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu" (29%) en "Klimaat, energie en mobiliteit" (29%).

Figuur 7. Slaagpercentage van de voorstellen volgens thema (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

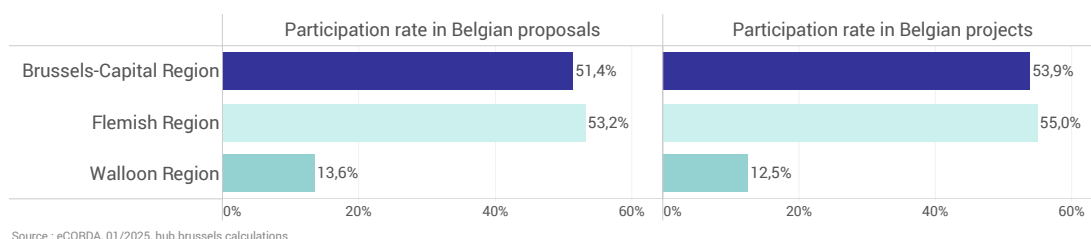

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

Deelname van de gewesten aan de Belgische voorstellen

Bij 51% van de voorstellen van Belgische indieners zijn Brusselse kandidaten betrokken. Bij 53% zijn Vlaamse kandidaten betrokken en bij 14% Waalse kandidaten. Als we de indieningen van internationale organisaties buiten beschouwing laten, zijn bij 34% van de Belgische voorstellen Brusselaars betrokken. De percentages zijn min of meer gelijk als we rekening houden met de deelname van de gewesten aan Belgische projecten die financiering hebben ontvangen.

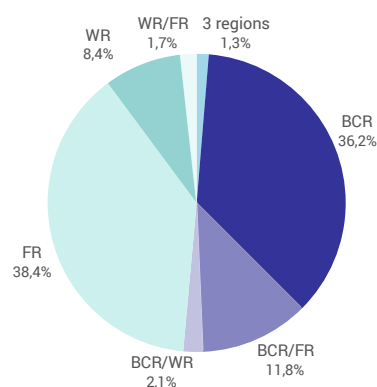
Figuur 8. Deelnamepercentage van de gewesten aan de Belgische voorstellen en projecten (%)

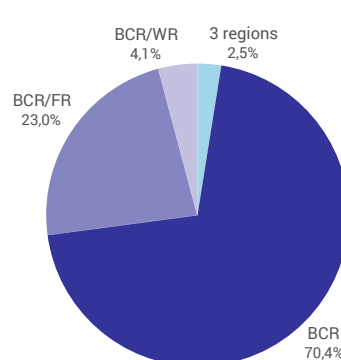
83% van de voorstellen waarbij Belgische actoren betrokken zijn, heeft betrekking op slechts één Belgisch gewest, 16% van de voorstellen omvat actoren uit twee gewesten en 1% heeft betrekking op organisaties uit de drie gewesten.

Uitsluitend op het niveau van de **voorstellen waarbij Brusselse kandidaten betrokken zijn**, zien we dat bij 70% alleen Brusselaars betrokken zijn, bij 23% Vlamingen, bij 4% Walen en bij 3% indieners uit de drie gewesten.

Figuur 9. Verdeling van de Belgische voorstellen volgens betrokken gewest(en)

Figuur 10. Verdeling van de voorstellen met Brusselaars volgens betrokken gewest(en)

De Brusselse indieners en begunstigten

Rol van de indieners

De Brusselse indieningen tellen beduidend meer partners dan coördinatoren. Zo gebeurde **90%** van de Brusselse indieningen door indieners die de rol spelen van **partner** van een voorstel voor onderzoeks- of innovatieproject, een relatief hoger percentage dan op Belgisch niveau (84%) en op EU-niveau (81%).

Kernbegrip

Een **indieners** is een rechtspersoon die een projectvoorstel heeft ingediend naar aanleiding van een oproep tot het indienen van voorstellen

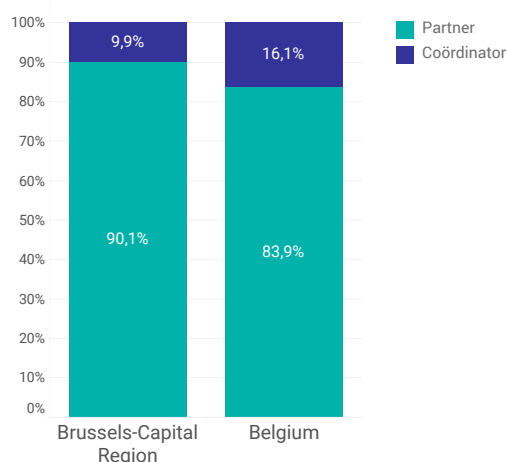

Succesverhaal

Het Brusselse bedrijf **Kantify** houdt zich bezig met kunstmatige intelligentie voor de gezondheidszorg. Samen met het Franse bedrijf I-Stem coördineerde het een project onder de naam "The DREAMS" (Drug REpurposing and Artificial intelligence for Muscular disorders). Het doel is om via nieuwe denkpijlers nieuwe geneesmiddelen voor zeldzame ziekten te ontdekken. Bij dit project waren 9 partners uit 6 landen betrokken. Met de steun van NCP Brussels ontving Kantify 1,6 miljoen euro aan financiering (op een totaal van 6,9 miljoen euro voor het volledige project).

Figuur 11. Verdeling van de indieningen volgens de rol van de indiener, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

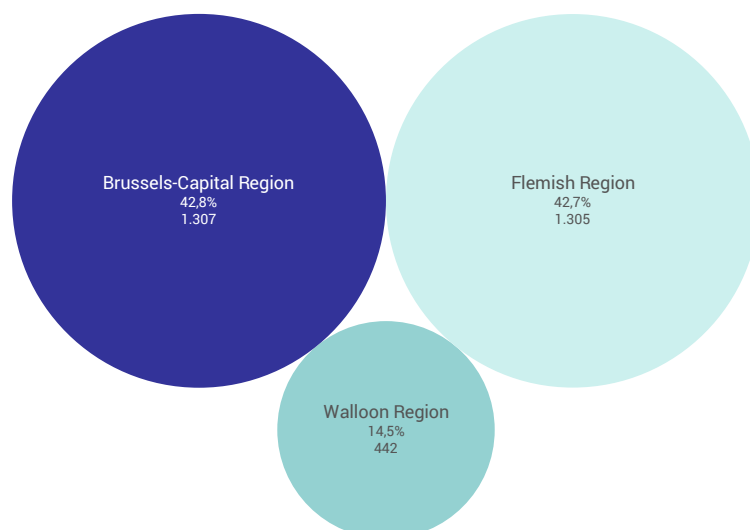
Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

Aantal en percentage Brusselse indieners

In totaal dienden 3.054 Belgische organisaties⁸, waarvan **1.307** Brusselse, één of meerdere financieringsaanvragen in sinds de lancering van het kaderprogramma Horizon Europa. Binnen België is **86%** van de indieners gevestigd in het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** of in het **Vlaams Gewest** (43% respectievelijk) en bijna 15% is gevestigd in het Waals Gewest.

Als we de internationale organisaties buiten beschouwing laten, vertegenwoordigt het Vlaams Gewest iets meer dan de helft van de indieners (55%). Hoewel het aandeel van het Brussels Gewest met iets meer dan 16% daalt in dit geval, vertegenwoordigt het nog 27% van de Belgische indieners, tegenover 19% voor het Waals Gewest.

Figuur 12. Verdeling van de indieners volgens gewest (%)

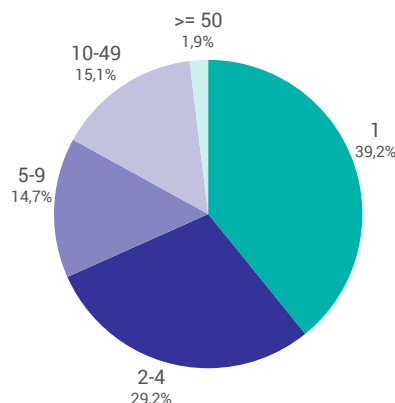

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

⁸ De organisaties Sirris en Centexbel zijn op Belgisch niveau slechts één keer in aanmerking genomen. Op gewestniveau worden ze geteld in elk van de gewesten waar ze onderzoeksactiviteiten hebben (zie methodologie).

Als we kijken naar het aantal indieningen van Brusselse organisaties, heeft iets minder dan **61%** van hen **minstens twee financieringsaanvragen** ingediend: 29% tussen 2 en 4 aanvragen, 15% tussen 5 en 9, 15% tussen 10 en 49 en 2% minstens 50 aanvragen. Brusselaars hebben relatief vaker meer dan 10 financieringsaanvragen ingediend: 17% van de Brusselse actoren tegenover 11% voor heel België.

Figuur 13. Verdeling van de indieners volgens aantal indieningen (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

Aantal en percentage Brusselse begunstigden

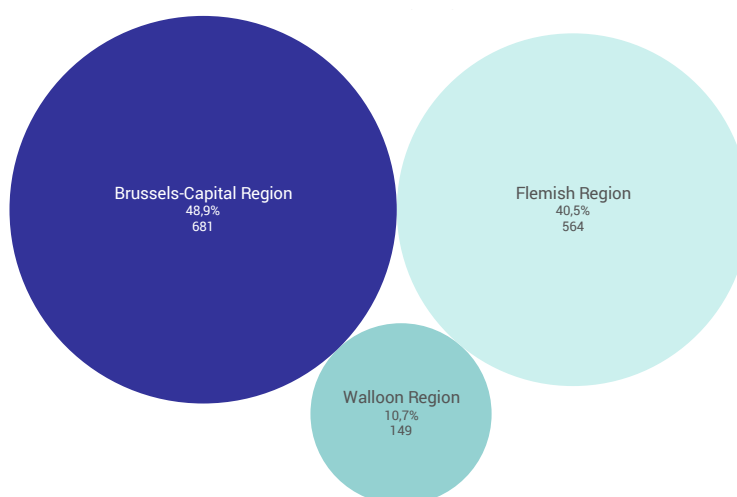
Van de 1.394 Belgische begunstigden van het programma zijn er **681 Brusselse organisaties**, wat neerkomt op **49%** van het Belgische totaal⁹. Als we de internationale organisaties buiten beschouwing laten, is het aantal Brusselse begunstigden 259, hetzij een aandeel van 28%. Dat is een belangrijk deel van de Belgische begunstigden als we de internationale organisaties buiten beschouwing laten.

Kernbegrip

Een **begunstigde** is een juridische entiteit die een actie of een deel van een actie uitvoert met betrekking tot het kaderprogramma Horizon Europa¹⁰. Hij heeft rechten en plichten tegenover de EU of een andere financieringsorganisatie volgens de regels voor deelname aan Horizon Europa.

Figuur 14. Verdeling van de begunstigden volgens gewest (%)

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

⁹ De organisaties Sirris en Centexbel zijn op Belgisch niveau slechts één keer in aanmerking genomen. Op gewestniveau worden ze geteld in elk van de gewesten waar ze onderzoeksactiviteiten hebben (zie methodologie).

¹⁰ In het kader van verordening (EU) 2021/695

De toegekende financieringen

Het Brussels Gewest ontving 1,2 miljard euro, of 35% van het bedrag aan financieringen dat aan Belgische entiteiten werd toegekend (Tabel 1). Ter vergelijking: het BHG is goed voor 13% van de bruto binnenlandse uitgaven voor R&D¹¹. Die bedroegen 2,4 miljard euro in 2022, dus het bedrag dat de Brusselaars via Horizon Europa ontvangen komt gemiddeld overeen met 12% van de bruto binnenlandse uitgaven voor R&D per jaar¹².

Het gemiddelde financieringsbedrag toegekend aan Brusselse deelnames¹³ (459.343 euro) ligt aanzienlijk lager dan het bedrag dat Vlaamse actoren ontvingen (741.090 euro) en het bedrag dat werd toegekend aan Waalse deelnemers (527.569 euro), maar hoger dan het gemiddelde bedrag voor deelnemers aan het gehele programma Horizon Europa (432.468 euro)¹⁴.

Het financieringsbedrag dat werd toegekend aan de Brusselaars bedraagt gemiddeld 68% van het totale projectbudget. Dat percentage ligt ook lager dan het percentage in Vlaanderen (83%), in het Waals Gewest (77%) en voor het programma in zijn geheel (80%).

Tabel 1. Totaalbedragen van de financieringen toegekend aan de Belgische begunstigen (alle soorten actoren, inclusief IO), totaalbudget van de deelnames, financieringspercentage ten opzichte van het totaalbudget van de deelnames en aantal deelnames

		BHG	VG	RW	België	Horizon Europa
Financiering	Totaal bedrag (€)	1.215.881.055	2.004.648.728	260.091.457	3.481.640.177	47.002.306.226
	Aandeel/België (%)	34,9%	57,6%	7,5%	100%	
	Aandeel/Horizon Europa (%)	2,6%	4,3%	0,6%	7,4%	100%
	Gemiddeld bedrag (€)	459.343	741.090	527.569	595.458	432.468
Budget	Totaal bedrag (€)	1.792.246.354	2.424.177.707	336.917.209	4.554.360.207	58.928.634.893
	Gemiddeld bedrag (€)	677.086	896.184	683.402	778.923	542.202
F/B	Financiering/Budget (%)	67,8%	82,7%	77,2%	76,4%	79,8%
Deeln.	Deelnames	2.647	2.705	493	5.847	108.684
	Aandeel/België (%)	45,3%	46,3%	8,4%	100%	
	Aandeel/Horizon Europa (%)	2,4%	2,5%	0,5%	5,4%	100%

Als we de internationale organisaties – die sterk aanwezig zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – buiten beschouwing laten, bedraagt het aandeel van het BHG in de financiering die België heeft ontvangen 18%, terwijl het aandeel van België in de globale financiering van de EU met 7,4% is gedaald tot 5,3%. Bovendien zien we bij het aandeel van de Europese financiering in het budget van de Brusselse actoren een mooie vooruitgang (+10 procentpunten, tot 78%), wat veel dichterbij het Belgische gemiddelde ligt (81%).

11 IBSA-Belspo, 2022, voorlopige gegevens.

12 Het gemiddelde bedrag aan financiering dat het BHG via Horizon Europa ontvangt, bedraagt zo'n 304 miljoen euro per jaar (berekeningen van hub.brussels).

13 Het gemiddelde bedrag aan financiering per deelname verkrijgen we door het totale bedrag aan verkregen financiering te delen door het aantal deelnames aan het programma.

14 Berekeningen hub.brussels

Tabel 2. Totaalbedragen van de financieringen toegekend aan Belgische begunstigen uitgezonderd internationale organisaties, totaalbudget van de deelnames, financieringspercentage ten opzichte van het totaalbudget van de deelnames en aantal deelnames

		BHG	VG	RW	België	Horizon Europa*
Financiering	Totaal bedrag (€)	453.881.174	1.776.524.146	253.887.369	2.485.311.627	47.002.306.226
	Aandeel/België (%)	18,3%	71,5%	10,2%	100,0%	
	Aandeel/Horizon Europa (%)	1,0%	3,8%	0,5%	5,3%	100%
	Gemiddeld bedrag (€)	404.890	681.705	539.039	591.741	432.468
Budget	Totaal bedrag (€)	582.951.353	2.153.016.295	330.713.122	3.067.699.707	58.928.634.893
	Gemiddeld bedrag (€)	520.028	826.177	702.151	730.405	542.202
F/B	Financiering/Budget (%)	77,9%	82,5%	76,8%	81,0%	79,8%
Deeln.	Deelnames	1.121	2.606	471	4.200	108.684
	Aandeel/België (%)	26,7%	62,0%	11,2%	100%	
	Aandeel/Horizon Europa (%)	1,0%	2,4%	0,4%	3,9%	100%

*: met inbegrip van internationale organisaties

De belangrijkste deelnemers uit Brussel

Tabel 3 toont de 50 belangrijkste deelnemers uit Brussel op basis van het bedrag dat is verkregen via ondertekende contracten.

Wat financiering betreft, ontvangt COST (European Cooperation in Science and Technology) het grootste bedrag. Die ivzw naar Belgisch recht is actief in de financiering van onderzoeks- en innovatienetwerken.¹⁵

Met een financiering van 147 miljoen euro en 237 deelnames aan het programma staan de twee Brusselse universiteiten, de VUB en de ULB, in de top 3 van de best gefinancierde deelnemers. Merk op dat de VUB bijna 70% van dat bedrag ontvangt en aan bijna tweemaal zoveel projecten deelneemt als de ULB.

Net na de twee universiteiten komt het EIT Digital, een van de kennis- en innovatiegemeenschappen (KIG's) van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) en een van de grootschalige Europese partnerschappen van het EIT. Het is een ivzw naar Belgisch recht, gevestigd in het BHG, die zich bezighoudt met digitale kwesties. Hoewel ze innovaties in de hele Unie rechtstreeks kan ondersteunen, moet ze ook bijdragen aan de ontwikkeling en versterking van de innovatie-ecosystemen¹⁶.

Onder de bedrijven bevinden zich de deelnames van de kmo's Avesta Battery & Energy Engineering, White Research, Innovation in Research & Engineering Solutions, Time.Lex en Ubitech Energy, Seascape Belgium, Zabala Brussels, Synergist Services en Beeodiversity.

Succesverhaal

Beeodiversity is een Brussels bedrijf dat via wetenschappelijke projecten de biodiversiteit wil helpen herstellen. De projecten BeeOimpact en BeeOmetrics zijn oplossingen gebaseerd op het ecosysteem van bijen en zijn bedoeld om metingen en gegevens over biodiversiteit te verkrijgen. Ze hebben niet één maar twee subsidies gekregen via Horizon Europa. Een eerste keer in 2022 via de "EIC Accelerator" en een tweede keer in 2024 via de "EIC Transition" voor een totaal van 4,2 miljoen euro.

¹⁵ Het juridisch en financieel kader voor de activiteiten ligt vast in een kaderovereenkomst inzake partnerschap (ACP) en specifieke subsidie-overeenkomsten (SSO). De ACP bepaalt een actieplan voor de volledige duur van Horizon Europa. Het bedrag van de SSO's is 153 miljoen euro voor de eerste (36 maanden, van 1 november 2021 tot 31 oktober 2024) en 120 miljoen euro voor de tweede (SSO2 - 24 maanden, van 1 november 2024 tot 31 oktober 2026).

¹⁶ Het EIT Digital krijgt bijvoorbeeld niet enkel financiering van Horizon Europa voor projecten die zijn gewijd aan de kennis- en innovatiegemeenschappen (KIG's). De organisatie is ook partner in verschillende projectconsortia onder pijler II (cluster 3 "Civiele beveiliging voor de samenleving" en cluster 4 "Digitaal, Industrie en Ruimte") en pijler III (EIE – European innovation Ecosystems). Het EIT Digital is bovendien ook partner in projecten die worden gefinancierd door de programma's Digital Europe, Erasmus 2027 en Single Market Programme.

Tabel 3. Naam, aantal deelnames en financiering van de eerste 50 begunstigden volgens het verkregen bedrag en de ondertekende contracten, Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Naam	Aantal deelnames	Financiering
Cost Association	3	273.000.000
Vrije Universiteit Brussel	156	101.356.901
Universite Libre De Bruxelles	81	45.758.326
Eit Digital Ivzw	21	41.140.621
Avesta Battery & Energy Engineering	22	19.391.007
European Organisation For Research And Treatment Of Cancer Aisbl	7	16.876.967
European Road Transport Telematics Implementation Coordination Organisation - Intelligent Transport	29	13.801.911
Arcelormittal Belgium Nv	6	13.142.314
Eurocities Asbl	15	13.001.267
European Research Infrastructure On Highly Pathogenic Agents	8	12.507.210
Sciensano	28	12.323.348
White Research Sprl	30	11.816.127
Ebrains	10	10.369.838
Fonds Voor Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen	11	8.870.149
The Lisbon Council For Economic Competitiveness Asbl	22	8.760.212
Innovation In Research & Engineering Solutions	22	7.226.625
Revolve Water	19	7.001.000
Brussels Research And Innovation Center For Green Technologies	5	6.982.438
Association D'eureka	2	6.749.438
Polis Promotion Of Operational Links With Integrated Services Aisbl	25	6.391.381
Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen	22	6.298.619
Internationale vereniging van openbaarvervoerbedrijven (International Union of Public Transport)	13	6.291.135
Time.lex	26	6.093.644
Ubitech Energy	14	6.017.963
Open Access In The European Area Through Scholarly Communication	10	5.893.355
Eigen Vermogen Van Het Instituut Voor Natuur- En Bosonderzoek	13	5.446.738
European Food Information Council	16	5.419.550
Centre De Recherches Métallurgiques Asbl (Crm Group)	6	5.029.445
Fonds De La Recherche Scientifique - Fnrs	15	4.966.511
Seascope Belgium	11	4.927.579
Alliance For Logistics Innovation Through Collaboration In Europe	19	4.863.124
Centre For European Policy Studies (Ceps)	16	4.768.496
European Network Of Living Labs Ivzw	15	4.634.813
Zabala Brussels	19	4.632.539
Organisation Of European Cancer Institutes	3	4.486.425
Synergist Services	2	4.433.606
Association Européenne Pour L'information Sur Le Développement Local (AEIDL)	12	4.294.843
Beeodiversity	2	4.232.043
Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid (BELSPO)	10	4.226.185
The Democratic Society Aisbl	7	4.167.063
Solvay NV	3	4.060.285
Gerg Le Groupe Europeen De Recherches Gazieres	8	4.048.268
Institut Jules Bordet	6	3.962.984

Greenovate! Europa	16	3.881.175
Open & Agile Smart Cities Vzw	8	3.798.083
European Digital Sme Alliance	7	3.782.906
Toyota Motor Europe Nv	16	3.538.828
Innoviris	7	3.515.369
Water Europe	19	3.459.364
European Federation For Welding Joining And Cutting	12	3.354.555

4. De resultaten van het BHG volgens het soort speler

Indieningen en deelnames

Indieningen

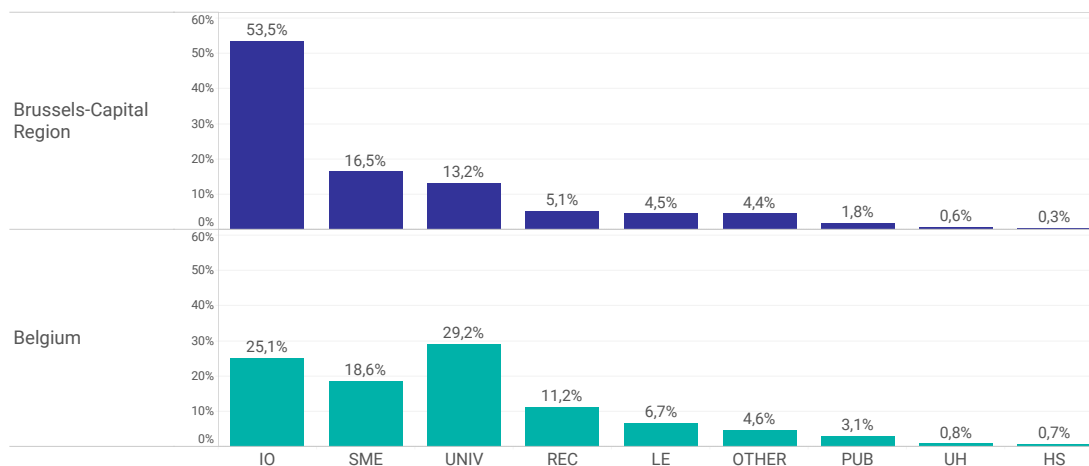
De verdeling van de indieningen naargelang het soort organisatie varieert sterk volgens het gewest. In België dienen de universiteiten het meeste financieringsaanvragen in (29%), maar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn dat de **internationale organisaties** (53%). Met een aandeel van 17% (BHG) van de financieringsaanvragen staan **kmo's** op de tweede plaats wat betreft het aantal ingediende aanvragen, gevolgd door **universiteiten** (13%).

Sinds de lancering van dit programma hebben in Brussel gevestigde internationale organisaties 5.411 aanvragen ingediend, Brusselse kmo's 1.671 en universiteiten 1.336 (brutocijfers). Onderzoekscentra, grote Brusselse ondernemingen en verenigingen ('Andere') hebben bovendien respectievelijk 515, 456 en 449 financieringsaanvragen ingediend voor onderzoeks- of innovatieprojecten.

In België als geheel stonden internationale organisaties (25%) en kmo's (19%) respectievelijk op de tweede en derde plaats.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest speelt een belangrijke rol in de Belgische indieningen van internationale organisaties (92% van het BHG), "Verenigingen (Andere)" (42%), kmo's (39%), universitaire ziekenhuizen (32%) en grote ondernemingen (29%).

Figuur 15. Verdeling van de indieningen volgens soort organisatie (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

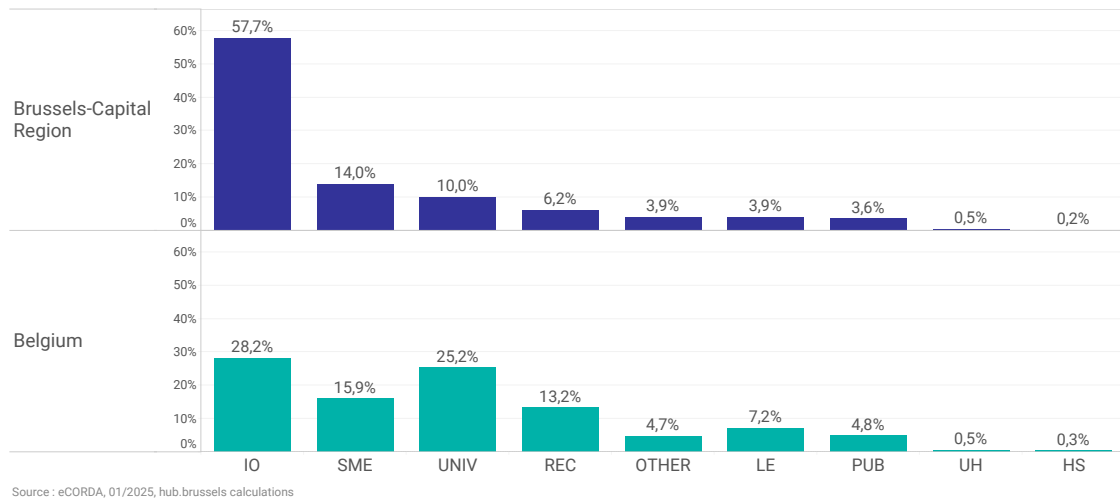
Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

Deelnames

Meer dan de helft van de gefinancierde Brusselse indieningen zijn aanvragen van **internationale organisaties** (58%). **Kmo's** komen op de tweede plaats met een aandeel van 14% in het totale aantal deelnames, terwijl universiteiten (10%), onderzoekscentra (6%) en grote ondernemingen (4%) de volgende plaatsen innemen wat betreft gefinancierde Brusselse projecten. De publieke sector volgt op de voet met iets minder dan 4% van de deelnames aan het kaderprogramma Horizon Europa.

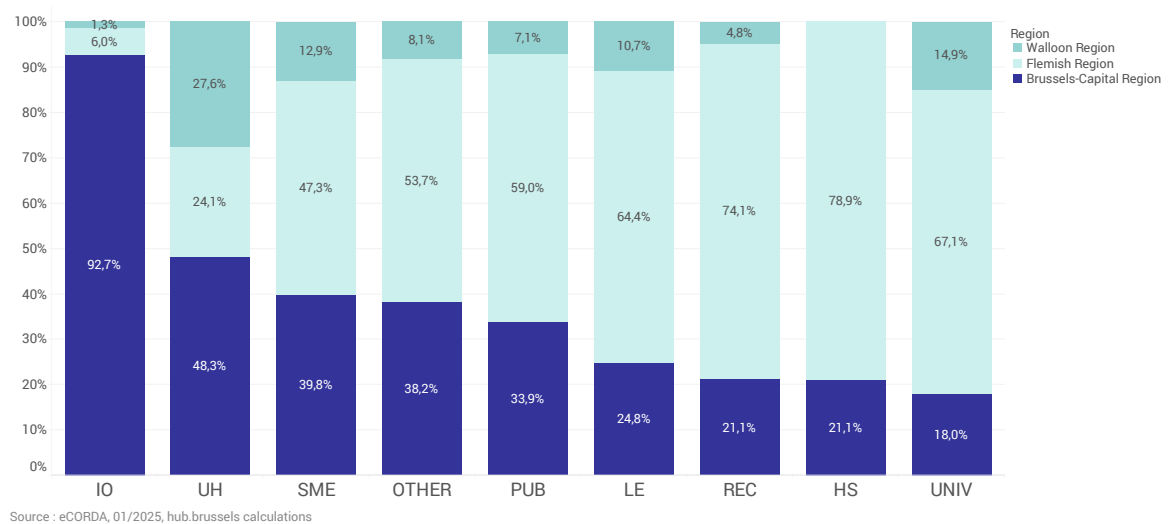
Intermen van bruto aantallen deelnames levert dit de volgende resultaten op: 1.526 financieringsaanvragen toegekend aan internationale organisaties, 371 aan kmo's, 265 aan universiteiten, 163 aan onderzoekscentra en 104 aan grote ondernemingen.

Figuur 16. Verdeling van de deelnames volgens soort organisatie (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

De aanwezigheid van talrijke internationale organisaties in Brussel komt terug in de deelnames aan het kaderprogramma Horizon Europa. Zo is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verantwoordelijk voor nagenoeg alle aanvragen van de Belgische internationale organisaties die een financiering kregen van de Europese Commissie (93%). Merk op dat de Brusselse universitaire ziekenhuizen en kmo's een prominente plaats innemen met een aandeel van 48% en 40% in hun respectieve categorieën op Belgisch niveau.

Figuur 17. Aandeel van de gewesten in de deelnames volgens soort organisatie (%)

Indieners en begunstigden

Indieners

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertegenwoordigen de internationale organisaties meer dan de helft van de indieners (54%). In België daarentegen staan de kmo's op de eerste plaats met een aandeel van 38% van de indienende organisaties. In Brussel is iets meer dan 1 op de 5 indieners een kmo en 1 op de 16 een grote onderneming. Tot slot maakt 1 indiener op 10 deel uit van de categorie "Verenigingen (Andere)", die voornamelijk vzw's omvat.

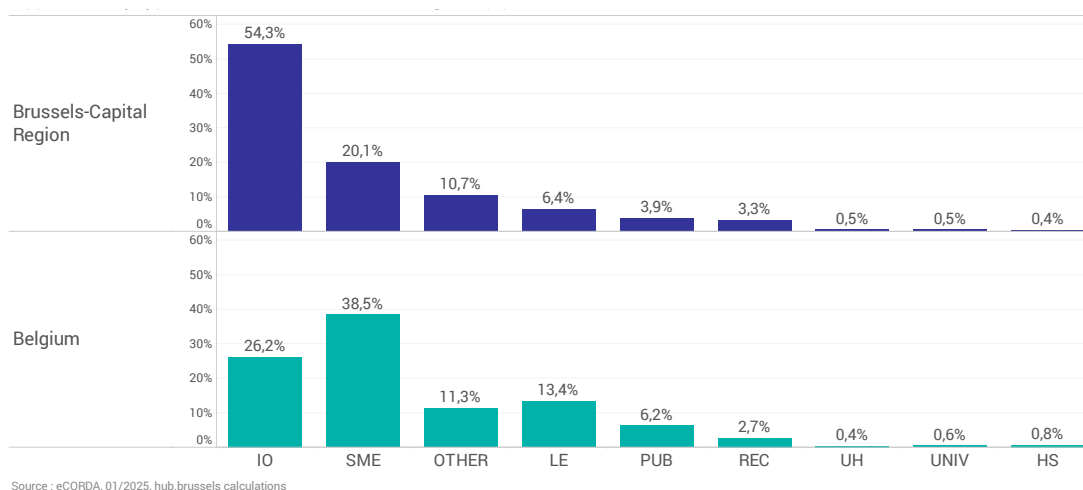
Bij de Belgische indieners is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest goed voor de overgrote meerderheid van de internationale organisaties (89%), 50% van de universitaire ziekenhuizen en onderzoekscentra, 41% van de verenigingen (Andere), 35% van de universiteiten en 27% van de overheidsinstanties. Bovendien komt bijna een kwart van de kmo's en een vijfde van de grote Belgische ondernemingen die een financieringsaanvraag indienden in het kader van het kaderprogramma Horizon Europa uit Brussel.

Succesverhaal

De Brusselse kmo **VoxelSensors** werkt op het snijvlak tussen fysica, IT en augmented reality. Hun SPAES-project stelt een revolutionaire sensorarchitectuur voor om 3D-beelden te maken aan de hand van laserscanning. Het bedrijf reageerde op de oproep tot het indienen van voorstellen van de EIC Accelerator samen met nog 803 andere bedrijven. Net als 70 andere bedrijven werd het geselecteerd om steun te ontvangen (voor een totaalbedrag van 2,5 miljoen euro) om de marktintroductie van die nieuwe technologie te versnellen.

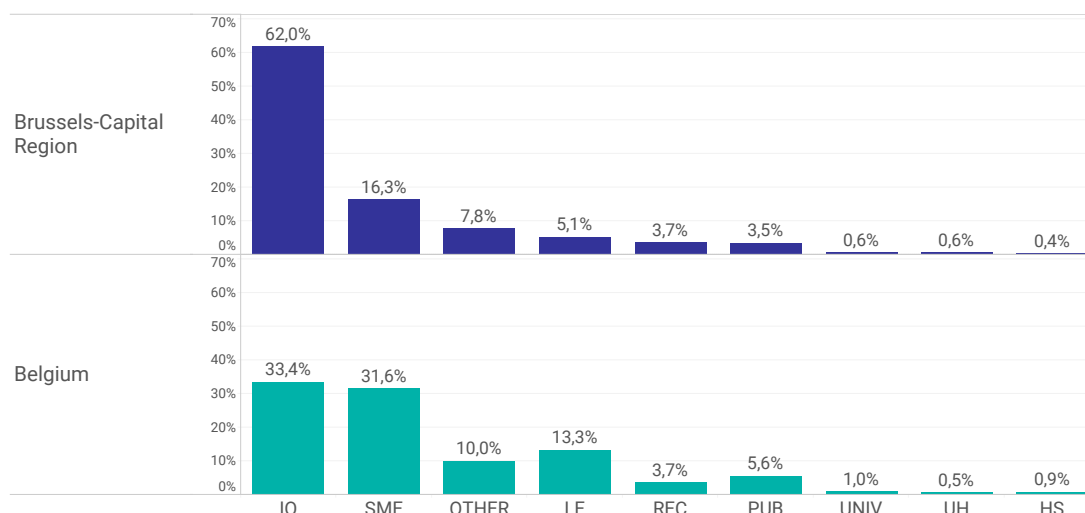
Figuur 18. Verdeling van de indieners volgens soort organisatie (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

Begunstigden

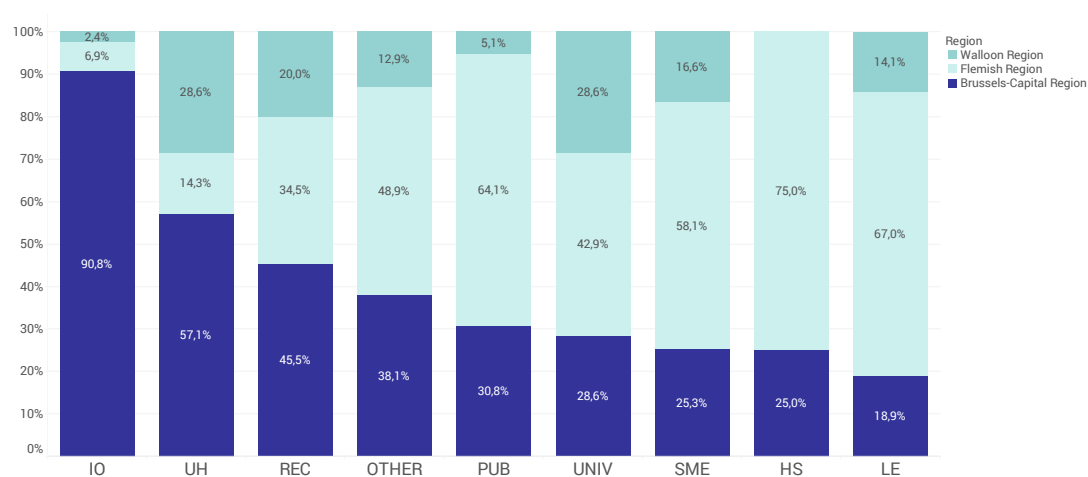
De overgrote meerderheid van de Brusselse begunstigden zijn internationale organisaties (62%). Daarna komen kmo's (16%), "verenigingen (andere)" (8%), grote ondernemingen (5%), onderzoekscentra (4%) en overheidsinstanties (4%). Universiteiten, universitaire ziekenhuizen en hogescholen vertegenwoordigen allemaal minder dan 1% van de Brusselse begunstigden. Op het niveau van België liggen de cijfers heel anders, aangezien "slechts" 33% van de begunstigden internationale instellingen zijn, op de voet gevolgd door kmo's (32%) en grote ondernemingen (13%). De andere soorten actoren liggen in dezelfde grootteorde als het Brussels Gewest, met variaties van 0,5% tot 1%.

Figuur 19. Verdeling van de begunstigden volgens soort organisatie (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België

Die cijfers worden uiteraard weerspiegeld in het aandeel van elk gewest per type organisatie. Zo is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vooral vertegenwoordigd bij de internationale organisaties (91%) en universitaire ziekenhuizen (57%). Het volgende hoogste aandeel van Brusselse deelnemers vinden we bij onderzoekscentra (46%), de categorie "verenigingen (andere)" (38%), overheidsinstanties (31%), universiteiten (29%), kmo's (25%), hogescholen (25%) en grote ondernemingen (19%).

Figuur 20. Aandeel van de gewesten in de indieners volgens soort organisatie (%)

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

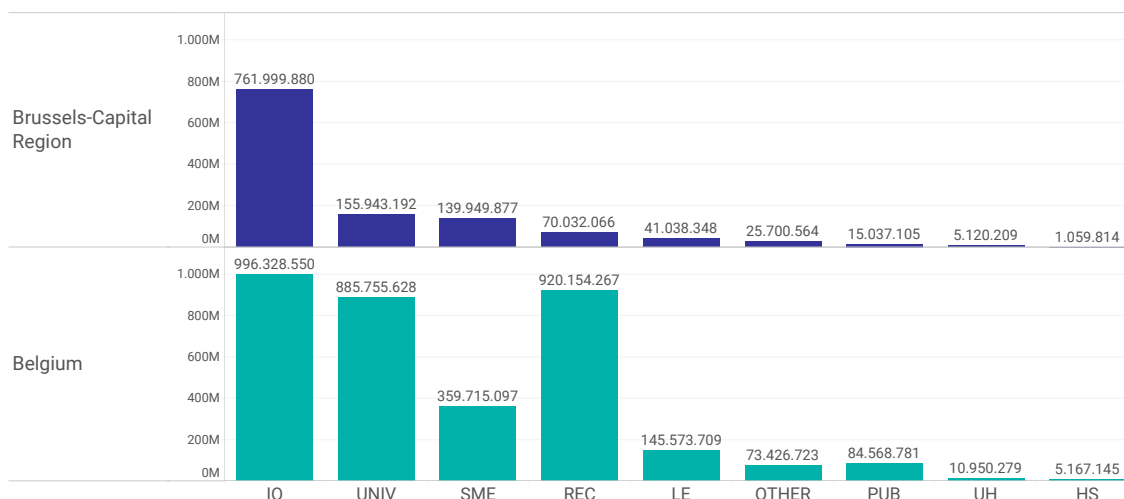
De toegekende financieringen

Van de 1,216 miljard euro die werd toegekend aan onderzoeks- en innovatieprojecten in Brussel, ontvingen internationale organisaties 762 miljoen euro, hetzij 63% van het totaalbedrag. **Universiteiten** komen op de **tweede plaats** met een aandeel van 13%, gevolgd door kmo's en onderzoekscentra met respectievelijk 12% en 6%. Grote ondernemingen en de publieke sector ontvingen respectievelijk 3% en 1% van de Europese financiering die aan Brusselaars werd toegekend.

Kmo's sleepten dus 77% in de wacht van de financiering die werd toegekend aan de privésector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (met daarin de Brusselse kmo's en grote ondernemingen).

Op het niveau van België ontvingen internationale organisaties (29%), onderzoekscentra (26%) en universiteiten (25%) de grootste financiële bijdragen.

Figuur 21. Bedrag van de verkregen financiering volgens soort organisatie Brussels Hoofdstedelijk Gewest en België (€)

Succesverhaal

De kmo **Octave** biedt oplossingen voor energieopslag via gerecycleerde batterijen. Het bedrijf kreeg steun van de EIC Accelerator om een nieuwe technologie te ontwikkelen voor een beter batterij- en energiebeheer, en uiteindelijk voor een langere levensduur, betere monitoring en voorspellend onderhoud. Dankzij het programma Horizon Europa heeft de kmo een subsidie van meer dan 1 miljoen euro ontvangen.

5. Het BHG en buitenlandse samenwerkingen

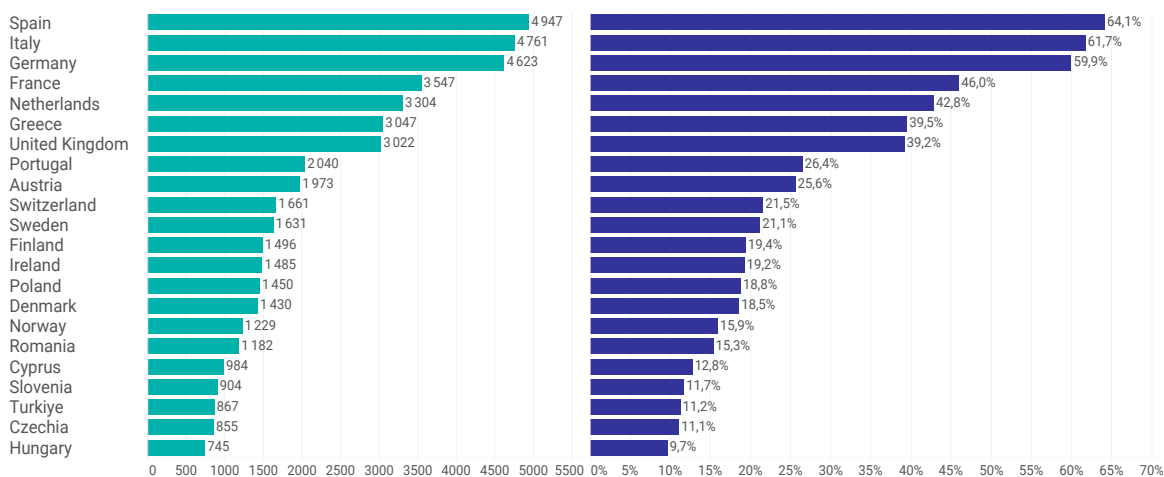
Brusselse actoren werkten met 156 landen samen aan de voorstellen waarbij ze betrokken waren.

Op dat vlak zijn drie landen koploper: Spanje (64%), Italië (62%) en Duitsland (60%). Die landen zijn dus elk aanwezig in 6 van de 10 voorstellen waarbij Brusselaars betrokken zijn.

In totaal zien we een Duitse, Italiaanse of Spaanse partner of coördinator in 90% van de Brusselse voorstellen.

Vier andere landen springen er ook uit: Frankrijk (46%), Nederland (43%), Griekenland (40%) en het Verenigd Koninkrijk (39%).

Figuur 22. Deelname van de landen in de Brusselse voorstellen – in aantal en in percentage ten opzichte van de Brusselse voorstellen (minimaal aandeel van 10% in de Brusselse voorstellen)

Source : eCORDA, 01/2025, hub.brussels calculations

Succesverhaal

Het Centrum voor Duurzaam Ondernemerschap (CenSe) van de Brusselse Hogeschool Odisee nam deel aan het project SMART-AGE (Sustainable Mobility and Accessibility for Resilient Transport in AGing urban Environments) in samenwerking met de Universiteit Antwerpen (coördinator) en deelnemers uit Italië en Polen. Het doel van het project is om de stedelijke mobiliteit van ouderen (65+) te verbeteren door mobiliteitsobstakels aan te pakken en een universeel ontwerp voor toegankelijke stedelijke ruimten en diensten te promoten. Aan dit project is 0,9 miljoen euro toegekend.

6. De prioritaire thema's van het BHG en de doelgroepen van NCP Brussels

Prioriteiten van het BHG en doelgroepen van NCP Brussels: indieningen en deelnames

Van de 10.112 **indieningen** van Brusselse kandidaten hadden er **9.014** betrekking op thema's die onder het **mandaat van NCP Brussels** vallen (89%) en **8.633** op **prioritaire thema's** van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (85%).

Bij de gefinancierde indieningen lag het percentage **deelnames** dat overeenstemt met de doelgroepen van NCP Brussels op 91%, terwijl de deelnames die overeenkomen met de prioritaire thema's van het Gewest 86% behalen.

Als we het thema civiele beveiliging en ruimte buiten beschouwing laten, vertegenwoordigen de indieningen en deelnames die onder de prioritaire thema's vallen respectievelijk 82% en 83% van alle ingediende en gefinancierde dossiers. Meer dan 80% van de indieningen die een financiering kregen, zijn dan ook onderzoeks- of innovatieprojecten waarvan de thema's zijn opgenomen in de beperktere prioriteitenlijst van het BHG.

Van de 1.671 financieringsaanvragen die door Brusselse kmo's werden ingediend, had 93% betrekking op prioritaire thema's van het BHG. Er werden 371 indieningen van kmo's gefinancierd, waarvan 89% projecten met prioritair karakter voor het Gewest.

Tot slot hadden 1.549 van de 1.844 Brusselse **projecten** die in het kader van het programma Horizon Europa **werden gefinancierd**, betrekking op een **prioritair thema** voor het Gewest, wat neerkomt op een percentage van 84%.

Tabel 4. Aantal indieningen/deelnames aan een van de thema's die vallen onder NCP Brussels, aantal indieningen/deelnames aan de prioritaire thema's van het BHG en percentage ten opzichte van het aantal indieningen/deelnames in het BHG. Totaal, zonder IO en kmo's.

	Indieningen			Deelnames		
	Totaal	Zonder IO	Kmo	Totaal	Zonder IO	Kmo
BHG	10.112	4.701	1.671	2.647	1.121	371
Scope NCP	9.014	3.869	1.609	2.415	955	359
Scope NCP (%)	89 %	82 %	96 %	91 %	85 %	97 %
Prioriteiten BHG uitgezonderd Civil Security and Space*	8.259	3.496	1.479	2.207	858	321
Prioriteiten BHG uitgezonderd Civil Security and Space* (%)	82 %	74 %	89 %	83 %	77 %	87 %
Prioriteiten BHG	8.633	3.698	1.555	2.264	891	332
Prioriteiten BHG (%)	85 %	79 %	93 %	86 %	79 %	89 %

*Protection and security, Cybersecurity, Space

Prioriteiten BHG: financieringen per thema

Sinds de start van het programma heeft de EU 823 miljoen euro toegekend aan Brusselse onderzoeks- of innovatieprojecten rond de prioritaire thema's van het Gewest. Dat komt overeen met **68% van het bedrag dat aan alle Brusselse deelnames werd toegekend**. Als we de civiele beveiliging niet meerekenen, kregen de Brusselaars 808 miljoen euro in het kader van de financiering van projecten rond de prioritaire thema's van het Gewest.

"Klimaat, energie en mobiliteit", "Digitaal, industrie en ruimte", "Levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu" en "Innovatie" zijn de belangrijkste thema's, met een totaal aandeel van 67% van de financiering toegekend aan deelnames die betrekking hebben op de prioritaire thema's van het BHG. De verschillende categorieën zijn elk goed voor 13% tot 25% van de financiering van projecten met betrekking tot prioritaire thema's in Brussel. Met een aandeel van respectievelijk 11% en 10% vallen "Gezondheid" en "EU-missies" tussen die eerste groep en de tweede, met relatief minder financiering: "Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving", "Onderzoeksinfrastructuren" en "Civiele beveiliging".

Daartegenover sleepten de thema's "EU-missies", "Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving", "Onderzoeksinfrastructuren" en "Civiele beveiliging" het hoogste financieringspercentage in de wacht, d.w.z. het aandeel van het financieringsbedrag in het voorziene totaalbudget (minstens 95% vergeleken met gemiddeld 59% voor de prioritaire projecten).

Tabel 5. Bedragen en percentages van de financiering toegekend aan de begunstigden van het BHG en budgetten van de projecten van de begunstigden in het BHG, voor de prioritaire thema's van het Gewest.

	Financiering €	Budget €	Financiering/ Budget (%)	Financiering (%)	Budget (%)
Climate, Energy and Mobility	204.482.007	328.457.830	62,3 %	24,8 %	23,6 %
Digital, Industry and Space	126.392.384	169.518.256	74,6 %	15,4 %	12,2 %
Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment	116.714.283	149.306.872	78,2 %	14,2 %	10,7 %
Innovatie	106.343.576	437.038.743	24,3 %	12,9 %	31,4 %
Health	89.857.856	122.950.370	73,1 %	10,9 %	8,8 %
EU-Missies	83.991.571	86.649.147	96,9 %	10,2 %	6,2 %
Culture, creativity and inclusive society	52.564.273	54.656.709	96,2 %	6,4 %	3,9 %
Research Infrastructures	31.040.357	32.385.903	95,8 %	3,8 %	2,3 %
Civil security for society	11.623.199	12.289.895	94,6 %	1,4 %	0,9 %
Subtotaal - prioriteiten van het BHG uitgezonderd Civiele beveiliging en Ruimte	808.160.123	1.289.703.150	62,7 %	98,2 %	92,6 %
Totaal	823.009.505	1.393.253.725	59,1 %	100,0 %	100,0 %

Bijlagen

Bijlage 1 - Methodologie en begrippenlijst

Kennisgeving

De resultaten in dit rapport werden opgesteld op basis van een gegevensverwerkingsmethodologie. De gegevens die rechtstreeks uit de database van de Europese Commissie worden gehaald, worden daarbij verder verfijnd. Cijfers zoals het slaagpercentage van de ingediende voorstellen kunnen dus licht verschillen van de publicaties van de Europese Commissie.

Methodologie

De statistieken die geanalyseerd worden in dit verslag zijn afkomstig van databases die eCORDA in januari 2025¹⁷ heeft gepubliceerd voor de oproepen tot indiening van voorstellen die werden afgesloten sinds de lancering van het programma Horizon Europa. De gegevens over de deelname aan het programma (deelnames en gefinancierde projecten) zijn gebaseerd op de gegevens uit de eCORDA-bestanden met betrekking tot subsidies¹⁸.

De methodologie die werd gebruikt in het kader van de gegevensverwerking voor dit programma is grotendeels gebaseerd op de methodologie die werd ontwikkeld voor FP7 en Horizon 2020.

De gegevensverwerking bestaat uit:

- zoeken naar Belgische indieners die slecht gelokaliseerd zouden zijn en schrappen van buitenlandse indieners die aan België zijn toegewezen;
- schrappen van eventuele dubbele informatie;
- samenvoegen van dezelfde entiteiten onder één identificatiecode;
- zorgen voor overeenstemming tussen de databases met betrekking tot de gefinancierde deelnames enerzijds en de indieningen anderzijds (een deelname wordt opgenomen bij de indieningen als ze niet in die database staat);
- een organisatietype toekennen volgens de ontwikkelde nomenclatuur (zie Begrippenlijst);
- zoeken naar indieningen/deelnames en voorstellen/projecten die onder de prioriteiten en doelgroepen van NCP Brussels vallen;
- een gewest toewijzen aan Belgische actoren. De toewijzing aan het Waals Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of het Vlaams Gewest wordt bepaald op basis van de locatie van de juridische entiteit die het voorstel heeft ingediend (postcode). De uitzonderingen op deze regel zijn:
 - Sirris (het collectief centrum voor de technologische industrie) en Centexbel (het wetenschappelijk en technisch centrum van de Belgische textielnijverheid): elke indiening en deelname wordt toegewezen aan respectievelijk het BHG, VG of WG, afhankelijk van de locatie van de verantwoordelijke onderzoeker. Aangezien NCP Brussels via zijn partners geen preciezere informatie van die organisaties heeft ontvangen, heeft het de locatie van de onderzoeksafdeling gebruikt die in de databases van de Commissie staat vermeld. Als de locatie onvoldoende duidelijk was (geen of meerdere afdelingen vermeld), wordt het gewest beschouwd als "onbepaald";
 - Université Catholique de Louvain: alle deelnames worden toegewezen aan het Waals Gewest, ook die van de onderzoekseenheden in het BHG (bijvoorbeeld: gezondheid in Sint-Lambrechts-Woluwe);

¹⁷ Referentiedatum eCORDA: 12/01/2025

¹⁸ De gegevens van eCORDA worden voorgelegd in twee aparte dossiers: "Proposals" en "Grants".

- Université Libre de Bruxelles: alle deelnames worden toegewezen aan het BHG, ook die van de onderzoekseenheden in het WG (bijvoorbeeld: Biopark in het WG);
- De Vlaamse en Waalse overheidsinstanties die in Brussel gevestigd zijn, worden toegewezen aan het VG en het WG.

De analyse die in dit verslag wordt voorgesteld, is voornamelijk toegespitst op de resultaten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De onlinepublicatie over Horizon Europa op het platform voor de visualisatie van gegevens analytics. brussels bevat meer gedetailleerde gegevens per gewest.

In dit statistisch rapport worden specifieke analyses gemaakt voor:

- **de thema's die onder het mandaat van NCP Brussels vallen;** ze komen overeen met de officiële NCP-benoemingen van hun adviseurs, die samen 14 van de 19 functies van de gemeenschappelijke structuur voor NCP-systemen onder Horizon Europa omvatten:
 - NCP Coordinator, Legal and Financial aspects;
 - in pijler I, Research Infrastructures;
 - in pijler II, de 6 clusters en bijhorende partnerschappen (1) Health, (2) Culture, creativity and Inclusive Society, (3) Civil Security for Society, (4) Digital, Industry and Space, (5) Climate, Energy and Mobility (6) Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment, evenals de EU-missies en het New European Bauhaus R&I;
 - in pijler III, de European Innovation Council (EIC) and European Innovation ecosystems en het European Institute of Innovation and Technology (EIT);
 - en in de horizontale pijler, Widening Participation and ERA.

De volgende 5 NCP-functies vallen niet onder NCP Brussels: European Research Council (ERC), Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA), Fission, Fusion en Joint Research Centre;

- **de prioriteiten en strategische innovatiedomeinen van het BHG¹⁹** die zijn vastgelegd in het Gewestelijk Innovatieplan; deze zijn nauw verbonden met de sectorale thema's van Horizon Europa (d.w.z. de grote clusters van pijler II) en met innovatie, met een focus op de kmo's.

¹⁹ Een transversaal strategisch innovatiedomein (SID) "Geavanceerde digitale technologieën en diensten" en vijf thematische SID's "Klimaat: klimaatrobuuste gebouwen en infrastructuur"; "Optimaal gebruik van de hulpbronnen"; "Efficiënte en duurzame stedelijke stromen voor een inclusief beheer van de stedelijke ruimte"; "Gepersonaliseerde en geïntegreerde gezondheid en zorg"; "Sociale innovatie, publieke innovatie en sociale inclusie".

Begrippenlijst

De terminologie in dit rapport omvat de sleutelbegrippen die de Europese Commissie gebruikt in haar rapport over de statistieken inzake het kaderprogramma Horizon Europa, alsook de specifieke benamingen voor de structuur en de thema's van dat programma.

Sleutelbegrippen

Tabel 6. Acroniem, naam en definitie van de sleutelbegrippen volgens de definities van de EC

Acroniem/naam	Volledige naam	Definitie/opmerking
Begunstigde	"Beneficiary" zoals gedefinieerd door de EC	Juridische entiteit die een (deel van een) actie uitvoert in het kader van de verordening (EU) 2021/695 [Horizon Europa] en die rechten en plichten heeft tegenover de EU of een ander financieringsorgaan onder de voorwaarden van de regels voor deelname aan Horizon Europa (verordening 2021/695).
Juridische entiteit	"Legal entity"	Een natuurlijke of rechtspersoon die erkend is onder nationaal, internationaal of EU-recht, een rechtspersoonlijkheid heeft en in eigen naam kan handelen, rechten kan uitoefenen en plichten kan hebben.
Budget	"Total Costs" zoals gedefinieerd door de EC	Het bedrag dat in het project wordt geïnvesteerd, ofwel in totaal, ofwel per deelnemende organisatie. Dit bedrag omvat de bijdrage van de EU en de andere projectkosten die niet door EU-financiering zijn gedekt. Het wordt uitgedrukt in euro.
EC	Europese Commissie	
Financiering	"Net-EU-Contribution" zoals gedefinieerd door de EC	Het bedrag dat de deelnemer (begunstigde van het project) heeft ontvangen, minus de EU-bijdrage aan een entiteit die aan de begunstigde verbonden is. De som van de nettobijdragen van een project is gelijk aan het bedrag van de subsidie.
FP7		7e kaderprogramma voor onderzoek van de Europese Unie
H2020	Horizon 2020	8e kaderprogramma voor Onderzoek en Innovatie van de Europese Unie voor de periode 2014-2020
Horizon Europa	Horizon Europa	9e kaderprogramma voor Onderzoek en Innovatie van de Europese Unie voor de periode 2021-2027
Scope NCP Brussels		Alle thema's die vallen onder de functies van het team NCP Brussels en waarvoor officieel adviseurs zijn aangesteld.
Deelname	"Participation" zoals gedefinieerd door de EC	Deelname van een juridische entiteit aan een project. Eenzelfde deelnemer kan bij verschillende projecten betrokken zijn.
Prioriteit NCP Brussels		Alle thema's die deel uitmaken van de prioriteiten van NCP Brussels (overeenkomstig het contract, de strategische prioriteiten van het Gewest enz.)
Project	"Project", zoals gedefinieerd door de EC (eCORDA)	Een voorstel voor een onderzoeks- of innovatieproject dat is geselecteerd voor financiering
Voorstel	"Proposal", zoals gedefinieerd door de EC (eCORDA)	Een voorstel voor een onderzoeks- of innovatieproject, ingediend door één of meerdere indieners

BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
VG	Vlaams Gewest	
RW	Waals Gewest	
Indiening	"Application", zoals gedefinieerd door de EC	Deelname van een juridische entiteit aan een voorstel. Eenzelfde indiener kan meerdere financieringsaanvragen indienen voor verschillende voorstellen. Eenzelfde voorstel kan betrekking hebben op meerdere organisaties en dus ook meerdere financieringsaanvragen.
Indiener	"Applicant", zoals gedefinieerd door de EC	Een rechtspersoon die een projectvoorstel indient naar aanleiding van een oproep tot het indienen van voorstellen.
Slaagpercentage		Aandeel van de voorstellen die voor financiering zijn geselecteerd op het totale aantal voorstellen dat in aanmerking komt, uitgedrukt als percentage (gefinancierde voorstellen/in aanmerking komende voorstellen*100).

Soorten actoren

Tabel 7: Acroniem, volledige naam en definitie van de soorten actoren

Acroniem	Volledige naam	Definitie/opmerking
OTHER	Other	Andere soorten indieners dan REC, LE, HS, UH, IO, SME, PUB of UNIV
REC	Research centre	Een onderzoekscentrum (met uitzondering van universiteiten) is een organisatie zonder winstoogmerk met als voornaamste doel het voeren van wetenschappelijk of technisch onderzoek. Die hoedanigheid moet ook in de statuten van de organisatie worden opgenomen.
LE	Large enterprise	"Grote onderneming", zoals gedefinieerd door de EC
HS	Higher school	Hogeschool
UH	University hospital	Universitair ziekenhuis
IO	International organisation	Internationale organisaties zijn niet alleen intergouvernementele organisaties maar ook Europese of internationale verenigingen of federaties ²⁰ , zoals een ivzw, eesv en vzw met een Europese/internationale verwijzing in hun benaming of maatschappelijk doel.
SME	Small and medium enterprises	Kmo, zoals gedefinieerd door de EC
PUB	Public entity	Een publieke organisatie is een juridische entiteit die als dusdanig werd opgericht door de nationale wetgeving en de internationale organisaties.
UNIV	University	Universiteit

²⁰ Die definitie komt niet overeen met de definitie die wordt gebruikt door de Europese Commissie. Die laatste is beperkter en omvat enkel intergouvernementele organisaties of gespecialiseerde agentschappen die door dergelijke organisaties zijn opgericht.

Thema's

- Het thema "Fundamenteel onderzoek" bundelt de acties van de ERC (Europese Onderzoeksraad) en de MSCA, de "Marie Skłodowska-Curie"-acties van Horizon Europa - Pijler I
- Het thema "Gezondheid" komt overeen met cluster 1 van Horizon Europa - Pijler II
- Het thema "Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving" komt overeen met cluster 2 van Horizon Europa - Pijler II
- Het thema "Civiele beveiliging voor de samenleving" komt overeen met cluster 3 van Horizon Europa - Pijler II
- Het thema "Digitaal, industrie en ruimte" komt overeen met cluster 4 van Horizon Europa - Pijler II
- Het thema "Klimaat, energie en mobiliteit" komt overeen met cluster 5 van het programma Horizon Europa - Pijler II
- Het thema "Levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu" komt overeen met cluster 6 van Horizon Europa - Pijler II
- Het thema "Innovatie" groepeerde de categorie EIC, EIT en EIE (Europese innovatie-ecosystemen) van Horizon Europa - Pijler III
- Het thema "EU-missies" groepeerde de 5 grote O&I-missies van de EU. Dit zijn ambitieuze en grootschalige initiatieven, georganiseerd binnen Pijler II van Horizon Europa:²¹
 - aanpassing aan de klimaatverandering: tegen 2030 minstens 150 Europese regio's en gemeenschappen helpen om zich aan te passen aan de klimaatverandering;
 - kanker: werken met het Europees plan om kanker te overwinnen zodat we tegen 2030 het leven van meer dan 3 miljoen mensen kunnen verbeteren via preventie, genezing en oplossingen om langer en beter te leven;
 - herstel van onze oceanen en waterlopen tegen 2030;
 - 100 klimaatneutrale en slimme steden tegen 2030;
 - een bodempact voor Europa: 100 levende en toonaangevende laboratoria om tegen 2030 de transitie naar gezonde bodems te leiden.

Dankzij de O&I-missies van de EU moet het programma een transformatief en systemisch effect op de samenleving hebben en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling stimuleren.

Het thema brengt ook de acties van het NEB (New European Bauhaus) samen. Het NEB is een politiek en financieel initiatief dat de groene transitie in de bebouwde omgeving beoogt. Het initiatief promoot oplossingen die niet enkel duurzaam zijn, maar ook inclusief en esthetisch aantrekkelijk, en waarbij de diversiteit van plaatsen, tradities en culturen in Europa en daarbuiten wordt gerespecteerd.

²¹ Zie bijlage 2 voor meer info

Bijlage 2 - De pijlers en onderdelen van het kaderprogramma Horizon Europa

De pijlers van het kaderprogramma

Net als Horizon 2020, het achtste kaderprogramma voor O&I, is de structuur van Horizon Europa gebaseerd op 3 hoofdpijlers en 1 horizontaal deel:

- Pijler I "Wetenschappelijke excellentie" bevordert wetenschap van topkwaliteit: met de ERC (Europese Onderzoeksraad), de "Marie Skłodowska-Curie"-acties, die de mobiliteit van onderzoekers aanmoedigen, en investeringen in onderzoeksinfrastructuren van wereldklasse.
- Pijler II "Wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen" ondersteunt O&I, dat maatschappelijke uitdagingen aanpakt en de technologische en industriële capaciteit van de EU versterkt.

In dit onderdeel worden O&I-activiteiten uitgevoerd binnen en tussen zogenaamde "clusters". Elke cluster draagt bij aan het realiseren van verschillende duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) en veel SDG's worden door meer dan één cluster ondersteund:

Cluster 1 "Gezondheid";

Cluster 2 "Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving";

Cluster 3 "Civiele beveiliging voor de samenleving";

Cluster 4 "Digitaal, industrie en ruimte";

Cluster 5 "Klimaat, energie en mobiliteit";

Cluster 6 "Levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu";

De sociale en geesteswetenschappen zijn volledig geïntegreerd in alle clusters, die zowel samen als afzonderlijk interdisciplinaire, intersectorale, transpolitieke, grensoverschrijdende en internationale samenwerking moeten bevorderen.

Pijler II van het programma heeft betrekking op activiteiten met een breed scala van Technology Readiness Levels (TRL's), ook lagere TRL's. Hieronder vallen ook de niet-nucleaire directe acties van het JRC (Joint Research Centre).

- Pijler III "Innovatief Europa" stimuleert elke vorm van innovatie, met inbegrip van niet-technologische innovaties, voornamelijk binnen kmo's en met name bij start-ups. Daar worden technologische ontwikkelingen, demonstraties en kennisoverdracht makkelijker gemaakt én worden innoverende oplossingen geïmplementeerd. Deze pijler ondersteunt marktcreërende innovatie via de EIC (Europese Innovatieraad). Daarnaast ondersteunt hij ook de ontwikkeling van het Europese innovatielandschap, met de EIE (European Innovation Ecosystems) en het EIT (European Institute of Innovation and Technology), vandaag verankerd in Horizon Europa om het bedrijfsleven, onderzoek, onderwijs en ondernemerschap beter te integreren.
- **Het horizontale onderdeel** "Verbreden van de deelname en versterken van de EOR" (Europese Onderzoeksruijme) geeft onderzoekers in heel Europa meer toegang tot topkwaliteit. Zo willen we de volgende zaken bevorderen: deelname en samenwerking, gendergelijkheid, open toegang en open wetenschap, de integriteit van O&I en ethiek. Dit stimuleert een EOR waar onderzoekers en wetenschappelijke en technologische kennis vrij kunnen circuleren.

De tools en domeinen van het kaderprogramma

Pijler I "Wetenschappelijke excellentie"

Met deze pijler willen we wetenschappelijke excellentie bevorderen, de beste talenten aantrekken naar Europa, beginnende onderzoekers de juiste ondersteuning bieden, wetenschappelijke excellentie helpen creëren en verspreiden, net als hoogwaardige kennis, methoden en vaardigheden, technologieën en oplossingen als antwoord op de wereldwijde sociale, ecologische en economische uitdagingen. Daarnaast willen we hiermee bijdragen aan de andere specifieke doelstellingen van het programma. De verschillende onderdelen van deze pijler beogen de volgende ambities:

- **De ERC – European Research Council (Europese Onderzoeksraad):** er met aantrekkelijke en flexibele financiering voor zorgen dat getalenteerde en creatieve onderzoekers (vooral beginnende onderzoekers) en hun teams de meest veelbelovende pistes kunnen verkennen op de grens van de wetenschap, ongeacht hun nationaliteit of land van herkomst, en ze uitsluitend laten concurreren op basis van het criterium "excellentie" op EU-niveau.
 - Actiegebied: verkennend onderzoek.
- **MSCA – de "Marie Skłodowska-Curie"-acties:** onderzoekers de kans geven om nieuwe kennis en skills te verwerven via grens-, sector- en disciplineoverschrijdende mobiliteit en ervaring, de systemen voor opleidingen professionele ontwikkeling versterken, de rekrutering op institutioneel en nationaal niveau structureren en verbeteren, rekening houdend met het Europees Handvest voor Onderzoekers en de Gedragscode voor de Rekrutering van Onderzoekers. Zo helpen de MSCA de basis te leggen voor een landschap van excellent onderzoek in heel Europa, waardoor we de groei, de werkgelegenheid en de investeringen een duwtje in de rug geven en een antwoord bieden op de huidige en toekomstige maatschappelijke uitdagingen.
 - Actiegebieden: excellentie bevorderen door de mobiliteit van onderzoekers te stimuleren over grenzen, sectoren en disciplines heen; nieuwe vaardigheden bevorderen door middel van excellente opleidingen voor onderzoekers; de human resources en de ontwikkeling van vaardigheden in de hele Europese onderzoeksruimte (EOR) versterken; synergieën verbeteren en vergemakkelijken; de bewustmaking van het publiek bevorderen.
- **onderzoeksinfrastructuren:** Europa toerusten met duurzame onderzoeksinfrastructuren van wereldklasse die open zijn en toegankelijk voor de beste onderzoekers uit Europa en daarbuiten. Het gebruik van bestaande onderzoeksinfrastructuren aanmoedigen, waaronder de infrastructuur die worden gefinancierd uit fondsen in het kader van het cohesiebeleid van de Unie. Door dit alles, en naast activiteiten in verband met het beleid van de Unie en internationale samenwerking, onderzoeksinfrastructuren beter in staat stellen om wetenschappelijke vooruitgang en innovatie te ondersteunen en open wetenschap en wetenschappelijke excellentie mogelijk te maken conform de "FAIR-beginselen" (Findable, Accessible, Interoperable and Reusable).
 - Actiegebieden: het landschap van Europese onderzoeksinfrastructuren consolideren en ontwikkelen; onderzoeksinfrastructuren openen, integreren en onderling verbinden; het innovatiepotentieel van Europese onderzoeksinfrastructuren en activiteiten voor innovatie en opleiding ondersteunen; het Europees beleid inzake onderzoeksinfrastructuren en de internationale samenwerking versterken.

Pijler II "Wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen"

Deze pijler helpt hoogwaardige nieuwe kennis, technologieën en duurzame oplossingen creëren en beter verspreiden, verbetert het Europese industriële concurrentievermogen, versterkt de impact van O&I bij het uitwerken, ondersteunen en uitvoeren van het beleid van de Unie, en ondersteunt de toepassing van innovatieve oplossingen in het bedrijfsleven, met name in kmo's en start-ups, en in de samenleving om wereldwijde uitdagingen aan te pakken. Bovendien draagt deze pijler ook bij aan de andere specifieke doelstellingen van het programma.

De clusters

Om impact, flexibiliteit en synergieën te maximaliseren, moeten O&I-activiteiten georganiseerd worden in zes clusters die onderling door pan-Europese onderzoeksinfrastructuur zijn verbonden, die afzonderlijk en samen interdisciplinaire, sectoroverschrijdende, beleidsoverschrijdende en internationale samenwerking stimuleren.

De sociale en de geesteswetenschappen zijn volledig geïntegreerd in alle clusters. Pijler II van het programma heeft betrekking op activiteiten met een breed scala van TRL's, ook lagere TRL's. Elke cluster draagt bij aan verschillende duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) en veel SDG's worden ondersteund door meer dan één cluster.

De O&I-activiteiten worden uitgevoerd binnen en tussen de 6 onderstaande clusters. Dit zijn hun doelstellingen:

- **Cluster 1 "Gezondheid"**: de gezondheid en het welzijn van burgers van alle leeftijden verbeteren en beschermen door nieuwe kennis te genereren en innovatieve oplossingen te ontwikkelen, ervoor zorgen dat waar dienstig een genderperspectief wordt opgenomen met het oog op preventie, diagnose, monitoring, behandeling en genezing van ziekten, en door gezondheidstechnologieën te ontwikkelen; gezondheidsrisico's beperken; de bevolking beschermen en goede gezondheid en welzijn bevorderen, ook op het werk; de publieke gezondheidszorgstelsels kosteneffectiever, rechtvaardiger en duurzamer maken; armoedeziekten voorkomen en aanpakken, en participatie en zelfbeheer van patiënten ondersteunen en mogelijk maken.
 - Actiegebieden: gezondheid gedurende de hele levensloop; gezondheidsbepalende sociale en milieufactoren; niet-overdraagbare en zeldzame ziekten; infectieziekten, met inbegrip van armoedeziekten en verwaarloosde ziekten; instrumenten, technologieën en digitale oplossingen voor gezondheid en zorg, met inbegrip van gepersonaliseerde geneeskunde; gezondheidszorgstelsels;
- **Cluster 2 "Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving"**: de democratische waarden versterken, zoals de rechtsstaat en de fundamentele rechten; ons cultureel erfgoed beschermen; het potentieel van de culturele en creatieve sector onderzoeken en sociaal-economische hervormingen bevorderen die bijdragen aan inclusie en groei, met inbegrip van migratiebeheer en de integratie van migranten.
 - Actiegebieden: democratie en governance; cultuur, cultureel erfgoed en creativiteit; sociale en economische transformaties.
- **Cluster 3 "Civiele beveiliging voor de samenleving"**: een antwoord bieden op de uitdagingen als gevolg van de aanhoudende bedreigingen voor de veiligheid, meer bepaald cybercriminaliteit, natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen.
 - Actiegebieden: rampbestendige samenlevingen; bescherming van beveiliging; cyberbeveiliging.
- **Cluster 4 "Digitaal, industrie en ruimte"**: capaciteiten versterken en de Europese soevereiniteit veiligstellen in cruciale ontsluitende technologieën voor digitalisering en productie, en op het vlak van ruimtetechnologie, over de gehele waardeketen, om een concurrerende, digitale, koolstofarme en circulaire industrie op te bouwen; zorgen voor een duurzame aanvoer van grondstoffen; geavanceerde materialen ontwikkelen en de basis leggen voor vooruitgang en innovatie in de wereldwijde maatschappelijke uitdagingen.

- Actiegebieden: industriële technologieën; digitale sleuteltechnologieën, met inbegrip van kwantumtechnologieën; opkomende ontsluitende technologieën; geavanceerde materialen; kunstmatige intelligentie en robotica; internet van de volgende generatie; geavanceerde informatica en "big data"; circulaire industrie; koolstofarme en schone industrieën; ruimtevaart, met inbegrip van aardobservatie.
- **Cluster 5 "Klimaat, Energie en Mobiliteit"**: klimaatverandering tegengaan door een beter inzicht in de oorzaken, evolutie, risico's en effecten maar ook in de kansen die het creëert. Dit doen we door de energie- en de transportsector klimaat- en milieuvriendelijker, efficiënter, concurrerender, slimmer, veiliger en weerbaarder te maken, door hernieuwbare-energiebronnen en energie-efficiëntie te bevorderen, door de Unie beter bestand te maken tegen externe schokken en door het sociale gedrag aan te passen in het licht van de SDG's.
 - Actiegebieden: klimaatwetenschappen-oplossingen, energievoorziening, energiesystemen en -netwerken; gebouwen en industriële installaties in energietransitie; gemeenschappen en steden; industrieel concurrentievermogen op het vlak van transport; schoon, veilig en toegankelijk transport en dito mobiliteit; slimme mobiliteit en energieopslag.
- **Cluster 6 "Levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu"**: bescherming van het milieu, herstel, duurzaam beheer en gebruik van natuurlijke en biologische hulpbronnen van land, binnenwateren en zee om de achteruitgang van biodiversiteit te stoppen, voedsel- en voedingszekerheid voor iedereen verbeteren en de overgang naar een koolstofarme, hulpbronnenefficiënte en circulaire economie en duurzame bio-economie bevorderen.
 - Actiegebieden: milieuobservatie; biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen; landbouw, bosbouw en plattelandsgebieden; zeeën, oceanen en binnenwateren; voedselsystemen; systemen voor bio-innovatie in de bio-economie van de Unie; circulaire systemen.
- **Niet-nucleaire directe acties van het JRC (Joint Research Centre)**: hoogwaardige wetenschappelijke gegevens genereren voor een efficiënt en betaalbaar goed overheidsbeleid. Nieuwe initiatieven en voorstellen voor rechtshandelingen van de Unie moeten gebaseerd zijn op transparant, alomvattend en evenwichtig bewijsmateriaal zodat ze op een verstandige manier kunnen worden ontwikkeld. De uitvoering van beleid moet gebaseerd zijn op bewijsmateriaal zodat het kan worden geëvalueerd en gemonitord. Het JRC voorziet het Uniebeleid van onafhankelijke wetenschappelijke en technische ondersteuning tijdens de gehele beleidscyclus. Het JRC spitst zijn onderzoeksactiviteiten toe op de beleidsprioriteiten van de Unie.
 - Actiegebieden: de kennisbasis voor beleidsvoering versterken; wereldwijde uitdagingen (gezondheid; cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving; civiele beveiliging voor de samenleving; digitaal, industrie en ruimtevaart; klimaat, energie en mobiliteit; levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu); innovatie, economische ontwikkeling en concurrentievermogen; wetenschappelijke excellentie; territoriale ontwikkeling en ondersteuning van lidstaten en regio's.

De missies van de EU

De missies van de EU zijn een nieuwe manier om concrete oplossingen te bieden voor enkele van onze grootste uitdagingen. Ze bevatten ambitieuze doelstellingen en zullen tegen 2030 concrete resultaten opleveren.

Dit zijn de vijf missies van de EU:

- **aanpassing aan de klimaatverandering: tegen 2030 minstens 150 Europese regio's en gemeenschappen helpen om zich aan te passen aan de klimaatverandering;**
- **kanker: werken met het Europees plan om kanker te overwinnen zodat we tegen 2030 het leven van meer dan 3 miljoen mensen kunnen verbeteren via preventie, genezing en oplossingen om langer en beter te leven;**
- **herstel van onze oceanen en waterlopen tegen 2030;**

- 100 klimaatneutrale en slimme steden tegen 2030;
- een bodempact voor Europa: 100 levende en toonaangevende laboratoria om tegen 2030 de transitie naar gezonde bodems te leiden.

Ze geven onderzoek en innovatie een nieuwe rol, in combinatie met nieuwe vormen van bestuur en samenwerking en deelname van de burgers.

De EU-missies zijn een nieuw onderdeel van het onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon Europa voor de periode 2021-2027.

Ze ondersteunen de prioriteiten van de Commissie, zoals het [Groene Pact voor Europa](#), [Europa klaar voor het digitale tijdperk](#), de [strijd tegen kanker](#) en het [nieuwe Europese Bauhaus](#). Zo is de "Missie Klimaat" een concreet element van de nieuwe strategie voor aanpassing aan de [klimaatverandering](#); de "Missie Kanker" van het Europese plan om [kanker te overwinnen](#) en de "Missie Bodem" is een belangrijk initiatief van de [langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU](#).

De EU-missies zijn een gecoördineerde inspanning van de Commissie om de nodige middelen op het vlak van beleid, regelgeving en andere activiteiten te bundelen. Daarnaast hebben ze tot doel om publieke en private actoren - zoals EU-lidstaten, regionale en lokale autoriteiten, onderzoeksinstituten, landbouwers en landbeheerders, ondernemers en investeerders - te mobiliseren om een reëel en duurzaam effect te creëren. De EU-missies gaan de dialoog aan met de burger om de samenleving aan te moedigen nieuwe oplossingen en benaderingen toe te passen.

De EU-missies ondersteunen de transformatie van Europa tot een groener, gezonder, inclusiever en veerkrachtiger continent. Ze zijn gericht op tastbare voordelen voor de Europese burgers en betrekken de Europeanen bij het ontwerp, de uitvoering en de opvolging.

Elke missie werkt als een portefeuille van acties - zoals onderzoeksprojecten, beleidsmaatregelen of zelfs wetgevingsinitiatieven - en dient om een meetbare doelstelling te bereiken die niet zou kunnen worden bereikt via individuele acties.

Pijler III "Innovatief Europa"

Deze pijler stimuleert elke vorm van innovatie, met inbegrip van niet-technologische innovaties, voornamelijk binnen kmo's en start-ups. Daar worden technologische ontwikkelingen, demonstraties en kennisoverdracht makkelijker gemaakt én worden meer innoverende oplossingen geïmplementeerd. Hij draagt ook bij aan de andere specifieke doelstellingen van het programma. De EIC (Europese Innovatieraad) wordt voornamelijk geïmplementeerd via twee instrumenten: de Pathfinder (voornamelijk geïmplementeerd via onderzoek in samenwerkingsverband) en de Accelerator.

- **EIC - Europese Innovatieraad:** voornamelijk gericht op baanbrekende en disruptieve innovatie, met een speciale focus op marktcreërende innovatie, zonder daarbij andere soorten innovatie - zoals incrementele innovatie - te vergeten.
 - Actiegebieden: de Pathfinder voor geavanceerd onderzoek, ter ondersteuning van toekomstige en opkomende baanbrekende, marktcreërende en/of "deep tech"-technologieën; de Accelerator, die de financieringskloof tussen late stadia van O&I-activiteiten en de overname door de markt moet overbruggen, om op een doeltreffende manier baanbrekende marktcreërende innovatie mogelijk te maken en bedrijven op te schalen waar de markt geen werkbaar financiering biedt; aanvullende EIC-activiteiten, zoals prijzen en beurzen, en diensten met meerwaarde voor ondernemingen.
- **Europese innovatie-ecosystemen (EIE)**
 - Actiegebieden: de activiteiten die met name betrekking hebben op contacten leggen - waar nodig in samenwerking met het EIT - met de nationale en regionale spelers op het vlak van innovatie, en ondersteuning van de uitvoering van gezamenlijke grensoverschrijdende innovatieprogramma's door lidstaten, regio's en geassocieerde landen, gaande van de

uitwisseling van praktijken en kennis in verband met de regelgeving inzake innovatie tot de verbetering van soft skills voor innovatie en onderzoeks- en innovatieactiviteiten, waaronder open of gebruikersgedreven innovatie, om de doeltreffendheid van het Europese innovatiesysteem te vergroten. Dit moet worden uitgevoerd in synergie met onder meer de steun van het EFRO voor innovatieve ecosystemen en interregionale partnerschappen in verband met slimme specialisatie.

- **Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT)**
 - Actiegebieden: duurzame innovatie-ecosystemen in heel Europa; innovatie- en ondernemersvaardigheden vanuit het idee van levenslang leren, inclusief een grotere capaciteit van instellingen voor hoger onderwijs in heel Europa; nieuwe marktgerichte oplossingen om wereldwijde uitdagingen aan te pakken; synergieën en meerwaarde binnen het programma.

Deel "Verbreden van de deelname en versterken van de EOR (Europese Onderzoeksruiimte)"

Dit deel moet het hele programma ondersteunen, maar vooral activiteiten stimuleren die bijdragen tot het aantrekken van talent; het bevorderen van braincirculation en het voorkomen van braindrain; een meer op kennis gebaseerd, innovatief en gendergelijk Europa, dat voorop loopt in de wereldwijde concurrentiestrijd, dat grensoverschrijdende samenwerking stimuleert en aldus de nationale sterke punten en het nationale potentieel in heel Europa optimaliseert, in een goed presterende EOR, waarbinnen kennis en hooggeschoolde arbeidskrachten op evenwichtige wijze vrij circuleren, waar de resultaten van O&I op grote schaal worden verspreid onder en worden begrepen en vertrouwd door geïnformeerde burgers en de hele maatschappij ten goede komen, en waar het Uniebeleid, met name het O&I-beleid, gebaseerd is op hoogwaardige wetenschappelijke gegevens.

Dit deel moet ook activiteiten ondersteunen die gericht zijn op het verbeteren van de kwaliteit van voorstellen van juridische entiteiten uit landen die minder presteren op het vlak van O&I, zoals professionele voorafgaande controles van en adviezen over voorstellen, en op het stimuleren van de activiteiten van de nationale contactpunten ter ondersteuning van internationale netwerkactiviteiten, naast activiteiten om juridische entiteiten uit landen die minder presteren op het vlak van O&I te helpen deelnemen aan reeds geselecteerde samenwerkingsprojecten waaraan juridische entiteiten uit die landen niet deelnemen.

- Actiegebieden: de deelname verbreden en excellentie verspreiden, onder meer via teamvorming, samenwerkingsverbanden, EOR-leerstoelen, Europese samenwerking inzake wetenschap en technologie (COST), excellentie-initiatieven en activiteiten om braincirculation aan te moedigen; het Europees O&I-systeem hervormen en versterken, bijvoorbeeld door de hervorming van het nationaal O&I-beleid te ondersteunen, een aantrekkelijke loopbaanomgeving aan te bieden en een burgerwetenschap te stimuleren die gelijkheid tussen mannen en vrouwen bevordert.

